

is levying professional tax on Government employees whose incomes are Rs. 200 p.m. and more according to Corporation Act, 1949 ;

(b) when the ceiling was fixed,

(c) the cost of Living Index for Bangalore in the year the ceiling was fixed and the cost of Living Index this year ;

(d) whether they intend considering the exclusion of Government officials for the levy of tax and issue a direction to Corporation to raise the minimum for levy of Tax to Rs. 300 in the case of other employees ?

A.—Sri T. SUBRAMANYA (Minister for Law, Labour and Local Self-Government).—

(a) Yes.

(b) In October, 1950.

(c) 316.5—In the year 1950.

433.9—In the year 1960 (for the month of January, 1960).

(d) Government do not intend to exclude Government officials from the levy of this tax ; but the Bangalore City Corporation has been requested to consider the question of raising the limit from Rs. 200 to Rs. 300 for levy of tax in view of the representations received from Government employees.

PAPERS LAID ON THE TABLE

Sri T. SUBRAMANYA (Minister for Law, Labour and Local Self-Government).—I beg to lay on the Table :

Notification No. LLH 11 GCE 58 dated 11th December 1959, making rules for the election of President and Vice-President to the Municipal and Town Committees under section 309 (2) (i) of the Hyderabad District Municipalities Act, 1956, as in force in the Hyderabad area.

BUDGET ESTIMATES FOR 1960-61.—

DEMANDS FOR GRANTS.

Demand No. 14—General Administration (State Legislature and Election Charges)

25. *General Administration (B. Parliament and the Legislature and C. Election Charges.)*

Sri B. D. JATTI (Chief Minister).—Sir, on the recommendation of the Governor of Mysore, I beg to move :

“That a sum not exceeding Rs. 30,13,200 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1961, in respect of ‘General Administration (State Legislature and Election Charges)’.

Mr. SPEAKER.—Motion moved :

“That a sum not exceeding Rs. 30,13,200 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1961, in respect of ‘General Administration (State Legislature and Election Charges)’.”

I would like to inform the House that not only Demand No. 14 but other Demands, viz., 13, 15, 16 and 17 are also before the House. The Hon'ble Members may make remarks in respect of these Demands also. I would like to know from the Hon'ble members whether it will not be desirable to put a time limit on the speeches. It has been our experience that in course of time many members would like to speak but might get no chance. In order to avoid that contingency, I would like to take action under Rule 196 which says :

“The Speaker may, in cases not specifically provided for in the rules and having regard to the state of business before the Assembly and the nature of the

(MR. SPEAKER)

motion, prescribe a time limit for speeches on the motion."

So, I would like to know what would be the proper time limit for speeches. The first speech of the Opposition will get more time. So far as other speeches are concerned I will have to put a time limit in a very restricted sense.

Sri M. C. NARASIMHAN (Kolar Gold Fields).—Not more than 30 minutes may be given.

Mr. SPEAKER.—We are going to discuss it for two days. The time allotted for all these Demands is 7 hours. If I give half an hour for each member, I will not be able to accommodate more than 10 to 11 members.

Sri C. M. ARUMUGHAM (Kolar Gold Fields).—Last year, discussion took place for two days but know you are clubbing Police, Jails and other Demands.

Mr. SPEAKER.—I have made this arrangement in consultation with both the Parties. I will fix half an hour for the first speech and in other cases it will be 15 minutes.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—There are half a dozen Demands before us. Is it 15 minutes for all Demands or 15 minutes for each Demand?

Mr. SPEAKER.—Then I would like to divide the time between the Opposition and the Party in power.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Within 15 minutes, what can we say?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ (ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ).—ಈಗ Party in power ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿ ದ್ದೇನೆ. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ Party in power ಕಡೆ ಯಿಂದ ಒಬ್ಬರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದರೆ, 20 ಜನ ಅಪೋಜಿಷನ್ ಕಡೆಯವರು ಮಾತನಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಡಿಮಾಂಡ್ ಮೇಲೆ ಒಬ್ಬ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ನಮ್ಮನ್ನ ಕನ್‌ವಿನ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಒಬ್ಬ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಕಡೆಯವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.—In these matters I cannot intervene. It is for the Opposition Party and the Party in power to come to some understanding. If you leave it to me, I will prescribe the time limit in each individual case.

Sri C. K. RAJAIAH SETTY (Chick-naikanhalli).—In other cases you follow the Parliament. But in this particular case you don't want to follow the Parliament. Why don't you say let the Ruling Party take one-third of the time and let the Opposition take two-thirds of the time? It is for the Opposition to ventilate their grievances and for the Government to reply to them. So, why don't you advise the Ruling Party?

Mr. SPEAKER.—Why should I do it? Everybody is equal in my eyes. I will prescribe a time-limit for each of them.

Sri M. C. NARASIMHAN.—Many of the members of the Ruling Party are as good as Opposition Members.

Mr. SPEAKER.—Then why do you speak? There will be no need for you to speak.

Sri M. C. NARASIMHAN.—If the Ruling Party Members are prepared to take over our role, I am prepared to give my chance. They are doing it in a way.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ.—ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಿಮಿಷ ಗಳಾದರೂ ಮಾಡಿ. 15 ನಿಮಿಷ ಕೊಟ್ಟರೆ ಏನೂ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—The time-limit will be between 15 and 20 minutes and half an-hour for the first speech on behalf of the Opposition.

†Sri J. B. MALLARADHYA (Nanjangud).—Mr. Speaker, Sir, there are 5 Demands before the House. I shall, by and large, confine myself to General Administration leaving to my colleagues on this side to refer to other matters of great importance. Sir, the thing that has caught my attention in connection with the General Administration is the Report of Dr. Nagan Gowda. This is a matter which has assumed all importance of a type which it has never been witnessed before in the Mysore State; I had sent a question regarding this but unfortunately I was not present the other day. I wish to devote a major portion of my speech in regard to that particular matter for the simple reason that it affects more than 75 per cent of the total population, even according to their Report. Sir, there are very very relevant questions which

I want to ask the Government as to why in a panicky manner they went and passed an order on the interim report. Sir, the High Court Judgment dated 18th September 1959 was in respect of admissions to professional and technical colleges and it had no bearing at all on the matter relating to recruitment to the services. Sir, that related to certain educational institutions in the matter of admission. Then the Government issued orders in the light of the High Court Decision which restricted itself only to admissions to Colleges on 27th November 1959 directing that the Public Service Commission should not make any further appointments and that the Public Service Commission list issued after 18th September 1959 should not be acted upon by unit officers. I do not know what justification there was for Government to issue such an order, when the lists prepared by the Public Service Commission were definitely in order and in accordance with Government orders issued previously and when clearly the High Court Judgment had no bearing on the particular matter under issue. Well, Sir, after the issue of this order dated 27th November 1959, there was a complete deadlock so far as recruitment to services was concerned and filling up of vacancies in the various Departments. Then both the Public Service Commission and several Heads of Departments of the State Government brought this to the notice of the Government and wanted the crisis to be averted because between the date on which the order was passed and a reference was made by the Public Service Commission and the Heads of the Departments, I am told that there were not less than 2,000 to 2,500 vacancies which remained to be filled up on that date. Sir, when this interim order was passed, that was perhaps 48 hours or even 24 hours before this Assembly was due to commence its deliberations. Sir, again on 5th December 1959, the Government passed another Order withdrawing partially the ban on Scheduled Castes and Tribes and on 22nd January 1960 on the representation of somebody the Government asked

the Public Service Commission to recruit only Third Class appointments of clerks, agricultural and Co-operative Society Inspectors whose salary was Rs. 180 and below and if I remember correctly, the wording used in that Government order was that they might make selection on the basis of merit and suitability.

2 P.M.

They passed an order on 22nd January 1960. I request the Hon'ble Chief Minister to bear with me in the several stages through which this particular matter passed at Government level. I take it that this order of 21st January 1960 was a compromise order placing complete trust in the Public Service Commission, which has a constitutional existence, a statutory existence. I do not know what is the wisdom that prevailed with the Government when they restricted the Public Service Commission to recruit for only class III personnel and why they did not permit them to fill up vacancies in Class I and Class II. It is not very clear. I shall come to the report itself.

I have already indicated that the Government were in a panicky mood after the receipt of the High Court order on the writ petition. So far as the report itself is concerned, I said at the time of the Budget speech that it was a hasty, ill-considered and unimaginative report without any basis of fact and historical background connected with the recruitment to services of the backward communities.

(Interruption)

All those allegations made against the report will apply to the Government.

If the Government are considering that it is a favour that the Government has shown to the backward communities or anybody by this order, I think they are sadly mistaken. I am not before this House pleading on behalf of any particular community. I am pleading on behalf of the entire category of people classified as backward communities.

Sri B. BASAVALINGAPPA.—Has anybody protested?

Sri J. B. MALLARADHYA.—You want protest! Tomorrow I shall have 18 writ petitions filed before the High Court. Do you want another tragedy as that which occurred in connection with the disturbance of the students in Mysore City? It is not very difficult to organise. I can send hundreds by 12 o'clock tomorrow. Who has to protest? Should there be a protest at all?

Sri B. K. PUTTARAMIYA.—There is also a protest on this side, Sir, Puttaramiya as an individual.

Sri J. B. MALLARADHYA.—I wish to know whether Government consulted other Governments either in the south region or the north region or the east or the west in regard to the procedure they have adopted. The fact of it is that this interim order has adversely affected a large number of candidates awaiting appointment in accordance with the list prepared by the Public Service Commission. Where was the mortal hurry to issue this order a day before the holding of the Sessions? Is this not a policy matter in which the Government could have taken this House into confidence? They always take such decisions. This is not the first time. They do such things either a day after the session or a day before the session commences. The Hon'ble House is aware of what is called the Miller Committee report which is more or less in the nature of a charter for the entire backward communities in the State. Even in passing orders on an interim report, it is not clear whether the Government consulted the Public Service Commission and if they did not, why they ignored a statutory body like the Public Service Commission which is charged with the responsibility of doing some kind of justice by all the communities, not particularly backward communities. It looks as if the Government yielded to the persuasions of a few people who were champions of a casteless and classless society and all that. I am not pleading because Government must give favoured treatment to the backward communities. It is embodied in the Constitution. Article 16 (4) lays down what exactly are the responsibilities of any State

Government in respect of backward communities. I would like to invite attention to the actual report of Mr. Nagan Gowda, and before I do that, I invite attention of the Hon'ble Chief Minister to a letter which I addressed to him personally as Chief Minister as far back as 22nd October 1959. I would like to place before this House relevant extracts with the Hon'ble Speaker's permission :

“ The recent orders of the High Court relating to the G.O. regulating admissions to Technical and Professional Colleges have misled the public to thinking that Government have blundered egregiously. This is one aspect. There is another aspect which is rather depressing to all the Backward communities. I hear that Government are considering the question of withdrawing the G.O. relating to appointment of candidates belonging to Backward communities because of the attitude of the High Court of Mysore in regard to the G.O. in respect of admissions. It seems to me that the High Court has not given any finding on the question of preferment to Backward communities for appointments in the State Service and there is no point in applying the High Court Order regarding admissions, to recruitment of personnel for administrative services. One has nothing to do with the other. I notice from the Press, that the Pradesh Congress Committee considered it and felt satisfied with the explanation or clarification furnished by you as head of the administration. We do not know the details of such clarification stated to have been furnished by the Chief Minister.”

“ This is too important a matter to be treated lightly nor is it a matter exclusively to be decided by the Cabinet without its being examined in all its aspects by a competent body of persons, I suggest.”

I said further : “ there is no intention on my part to shut out persons

of any particular community not even those of the forward classes. There is a very precious heritage left by previous administrators in dealing with such administrative matters affecting the recruitment of personnel at all levels. The Constitution of India guarantees the safeguarding of the interests of the Backward communities. Against all this background, we should evolve a principle or set of principles regulating recruitment, based on equity, justice, equal opportunities for all, efficiency, and above all with a view to securing social justice to the sections of the community not adequately represented till now.

“It is the purpose of my letter to request you deeply to ponder over this matter, consult all interests, including Chief Ministers of other States and the leaders at the Centre and then consult the Legislature if necessary before taking a final decision.”

Why I am reading this letter is—as one who had something to do with the Public Service Commission regarding the admission of various categories of people in several grades of service, I thought that this was a matter to which I should draw the attention of the State Government. In spite of that, the Government has taken a decision.

Coming to the report itself, Sir, the terms of reference were “to suggest the criteria to be adopted in determining which sections of the people in the State should be treated as socially and educationally backward.” It is usual for any report to give a finding on this specific terms of reference. This is one of those committees which has given a curious report. I have the greatest respect for Dr. Nagan Gowda. He has been one of our Ministers and I have worked under him. But I must say that it is a report which has set up a record only with regard to speed and expedition. It has had no regard for facts. It has not regarded conventions and it has not regarded public opinion, and this is the type of report on which

this Government has taken a precipitate decision in a very panicky manner; “To suggest the exact manner in which the criteria thus indicated should be followed.....” The report itself does not give a finding on the specific terms of reference. They have pleaded inability to decide what exactly is meant by the words “socially backward”. If they are unable to give a decision as to why they cannot give a finding *re*: who is socially backward, why should they restrict themselves to one item alone, *i.e.*, to educational backwardness?

Sir, does “educationally backward” mean less than 20.6 per cent of literacy? The Committee has said that more than 20.6 per cent literacy should be considered as not backward; any community which has less than 20 per cent literacy should be treated as backward. Sir, I am asking a direct question to Government, whether recruitment to the services is based on either literacy or on a certain minimum qualification. Except, perhaps, for the posts of servants, for all other posts there is a minimum qualification; it may be a pass in the Lower Secondary or a pass in the S.S.L.C. Is it held in any part of the world that a literate person is considered as an educated man? There is also a suggestion that a person may be considered as educated if he is literate. For the purpose of service, is it sufficient if the man is literate? Are you going to recruit such a person to any category except peons, if he is less than S.S.L.C.? Well, Sir, they have said that it is difficult to lay down the criteria to determine the social backwardness. Then they go to the question of literacy. Their percentage of literacy according to the Census of 1941 is 13 and according to 1951 Census it is 20.6 per cent. Their reasoning is very curious. “For the purpose of calculation, the Committee has assumed that the literacy of each community in the State has advanced in that ratio, *i.e.*, the same ratio as the State percentage of literacy has advanced from 13 per cent to 20.6 per cent from 1941 to 1951.” Take, for example, any community—Brahmin or Lingayet.

(SRI J. B. MALLARADHYA)

They think that the progress in that community in literacy is in the same ratio as the State average. I have yet to read a report of this fantastic nature. It is on the basis of this peculiar argument that the Government have taken a decision. Sir, they say: "We have also taken into consideration the strength of students (communitywise) in Secondary Schools in the State during 1959-60." The procedure is also indicated. "First the Committee prepared a statement indicating the population of each community in the State and the percentage of population of each community to the total population of the State." Sir, they excluded even category IV. I do not know why. This gives an indication that somebody in the Committee or the whole Committee was unmindful of the fact that even class IV people are regulated by the Mysore Service Regulation. Why they excluded it, I cannot understand. I do not wish to make any uncharitable comments. Are they or are they not within the purview? If you say literacy is education, there are so many people in the service who are not even literate.

About figures, Sir, the Committee had no figures at all.

SRI B. BASAVALINGAPPA (Deputy Minister for Home).—Do you want the scavenger to be equated with the Deputy Commissioner?

SRI J. B. MALLARADHYA.—Sir, is it sufficient if a man of one community is I.A.S. and all others are class IV? Is it sufficient? If you take the average salary as the basis, you say that one I.A.S. post held by one person of a community is equal to 50 people holding class IV job. There are some communities where people are holding places of responsibilities, power and patronage. It looks as if there is tyranny of the minority over the majority. It is absolutely the tyranny of the minority over the majority.

Coming to figures, it is unfortunate that the Report itself admits that they did not have any valid figures. So far as their estimates are concerned, the

figures were supplied by the Census Superintendent of Mysore and another source was the State Statistician. I want to know on which figures they relied? They rely on one occasion on the figures furnished by the Census Superintendent and on other they rely on the figures given by the State Statistician. Sir, so far as Census figures are concerned, I consider, having been a Census Commissioner myself, they are unalterable figures for the simple reason that these are edited, scrutinised at the highest level at five different stages. So far as the State Statistician's figures are concerned, they are open to correction. I do not want to be uncharitable about these figures and I leave it at that. The Committee has taken into consideration the estimation of population of various communities as on 1951. Then, they have taken the literacy of the community and the percentage in the Government service. The point about it is, they have said ultimately in that order that 57 per cent of the appointments and posts should be filled on the basis of merit open to all classes and 25 per cent being reserved to the Other Backward Classes. Sir, I must say that this order comes as a great shock to the large number of people whose appointments were being regulated under the previous order for this reason that the Census figures furnished by the Census Superintendent do not seem to take into account the rate of growth of population, that is accepted all the world over. In India the population has grown from decade to decade and it is 2.1 per cent increase per year.

SRI B. BASAVALINGAPPA.—Always the poor beget more.

SRI J. B. MALLARADHYA.—Unfortunately, Sir, it is the same case with me.

SRI T. SUBRAMANYA (Minister for Law, Labour and Local Self-Government).—It is an exception.

SRI J. B. MALLARADHYA.—If that position is taken, the Census figures can be outright condemned. If you take the rate of growth at 2.1 per cent it is 22.2 per cent for ten years—from 1941 to 51. If the same rate of progress is taken to 1960 level, the total population of Mysore State comes

to beyond 2 crores 28 lakhs whereas for the purpose of calculation, they have taken only 2 crores 11 lakhs. Further, Sir, if I remember correctly, the Fazl Ali Commission that toured the State, has given a different figure. If we add 2.1 per cent from 1951, it must come up to at least 2 crores and 40 lakhs population. If this is taken as the basis for determining the population of those communities which are now classed as backward, this Committee will have to be scrapped. Now, having used that word 'scrapped,' I want the Government not to scrap this report but to hold the orders in abeyance for the simple reason that it has dealt a death blow to the communities, except for two or three communities, which are profited by the Backward Communities orders. They should not have any grievance at all.

Coming to the question of literacy, I have already said, they have categorised 20.6 per cent as literate. It means, the balance of 79.4 per cent are illiterate people. According to the Committee's report, if 20.6 per cent are literate people and the balance of 79.4 per cent are illiterate, as they have taken literacy alone as the basis to categorise, they should have made provision for 79.4 as backward community. What have they done? On page 5 of the Report this is what they say: "The total population of the communities in the State which are inadequately represented in Government service and whose percentage of literacy is below the State average is 74 lakhs. The percentage of this population to the total population of the State is 35.34 per cent." This is a very curious line of argument which is not clear to even those who have read logic. I really cannot understand how they can pass an order of this kind on the basis of a report which belies facts. Even facts are not taken into consideration. Their facts are not correct. Their basis of classification is incorrect and the terms of reference have not been adhered to. There has been no finding at all on the terms of reference. In view of all this, this is a report which should not have been taken into

consideration at all. The Government will have to answer this question why at one stage they authorised the Public Service Commission to make appointments in category 3 and not in categories 1 and 2 and why they rescinded their own order. The whole thing looks a little fishy. Now I want to make a constructive suggestion. I suggest to the Government that for determining backwardness, at least S.S.L.C. should be considered the minimum qualification. It is the minimum qualification for entry into service. Whichever community has got a certain percentage of people who have passed S.S.L.C., it should be considered as backward. Suppose there is community X and the total number of persons in that community is Y. You will have to determine that they are literate or not literate having regard to the percentage of S.S.L.Cs. in their community, because S.S.L.C. is the minimum qualification for entry into service. Otherwise, this question of recruitment to Government services can have no meaning, if you fix literacy as a qualification.

Sri N. RACHIAH (Minister for Agriculture, Excise and Social Welfare).—Why not you take Lower Secondary?

Sri J. B. MALLARADHYA.—For the Lower Secondary there is no public examination at present. No candidates enter public service on the basis of M.S. examination, not even literate Attenders. For Attenders, the minimum qualification prescribed is V Form or the Second Year of the High School. Now-a-days you have got primary school teachers as S.S.L.C.s, nobody with less than S.S.L.C. qualification is taken as a primary school teacher. So far as the backward classes and the Scheduled Classes are concerned, it must be after having fixed this as minimum qualification; you must say that within a particular community the people to be recruited to the services should be on the basis of merit only. When once you fix that criterion, the minimum qualification of S.S.L.C., the recruitment to the services should be on the basis of best men in that particular community or

(SRI J. B. MALLARADHYA)

group; it cannot be on the recommendation of anybody.

Another recommendation which I would like to make is that we will have to make a list of appointments held in class 1, class 2, class 3 and class 4. There seems to be no justification for excluding class 4, because some of the literate Attenders appointed in class 4 are eligible for promotion to class 3 after a certain amount of service if they pass certain departmental examination. You won't condemn a man continuously, permanently to be a literate Attender. Whereas a man who has nothing can be the President of the United States of America and rule over a big Republic, you don't allow an ordinary man entering service to get into the next higher cadre. It is very necessary that in the interests of social justice, in each category of appointment there should be adequate representation for backward people, whether they be Vokkaligars, Lingayats, Muslims or Christians. I am talking of recruitment, not promotion. This equation of posts is very necessary. Suppose one appointment of I.A.S. is held by a particular community; then it must be equated on the basis of average salary to all other appointments held in several grades. Take Beda community. If there is an I.A.S. officer of that community, they must consider that it must be equated to 40 other jobs on the basis of Rs. 50 each. It is done in several States, in several Governments. It is only with that kind of equation of posts that justice will ever be done to all backward communities.

Then I come to another important matter in regard to the collection of figures. With regard to the Census Superintendent's figures, they say that they did not compile figures by class, by community. Now this Nagan Gowda Committee has taken into consideration certain figures on the basis of 1911 census, in the case of Hyderabad Karnatak 1911, in the case of some other States 1931. I am afraid that this method of calculation is thoroughly irregular and thoroughly

unacceptable and it is very unfair and unjust to the backward communities concerned. The basis for calculation or categorisation should be uniform. And having taken the 1911 figures or 1931 figures you don't allow the rate of growth of population at all. It looks as if the various communities have been very inactive, not producing children at all. 2.11 per cent increase is the All-India figure and so far as certain communities are concerned, they seem to have been very quiet all this time, there has been no increase of population at all. I should like to suggest so far as this particular matter is concerned, that the Government should see that this order is immediately revoked pending receipt of a final report from the Nagan Gowda Committee. Yesterday there was reconstitution of the State Electricity Board—thereby hangs a tale—I do not want to make any observations at all, Government have a way of their own in constituting committees and making selections for these committees. In the State Electricity Board they want to apply the interim order and exclude a number of people who are awaiting appointments. It may come to-morrow or day after to-morrow. Hundreds of people seem to be disappointed. As soon as the interim order was passed, the Electricity Board wanted to give effect to that in a frenzy. Luckily that order has not yet been passed. It rests with the new Chairman. I want this order to be held in abeyance. I am surprised that in a Cabinet consisting of a majority of members representing backward community interests, the backward communities have been sacrificed and it has come as shock, not merely as a disappointment. I do not know whether legal opinion was as all obtained or legal opinion was properly obtained. I consider that whatever legal opinion has been obtained has been erroneous, has been incorrect and it has not been for the benefit of anybody concerned. Government is neither guarding the interests of the minorities, nor is it taking up the cause of majorities. It is a tyranny of the worst nature. It has all along been that the majority

tyrannised the minority. Now the minority is tyrannising the entire majority.

2-30 P.M.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Which are the communities to be included in backward classes?

Sri J. B. MALLARADHYA.—I am not pleading for any particular community and I do not wish to do that for the simple reason that whichever community has not developed on the basis of a certain determined formula, that community should be treated as backward.

Sri M. C. NARASIMHAN.—Necessarily population figures have got to be taken as a basis for estimating.

Sri J. B. MALLARADHYA.—I want the Government to move the Government of India to allow us to take a census communitywise as otherwise justice can never be done because these estimates are only at the worst or best estimates. Unless you have a correct data before you, you cannot come to any correct conclusion.

Sri F. H. MOHSIN (Hubli).—What is your opinion about classification as a backward community on the basis of the economic condition? I have proposed in my speech that a person whose annual income does not exceed Rs. 1,000 or Rs. 1,200 should be classed as a backward-class regardless of community.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Article 16(4) of the Constitution makes it clear. It has got to be considered not merely on educational qualifications but also on the basis of social backwardness and for that we will have to evolve a principle. This Committee has declared itself inefficient to come to a decision in regard to the basis for determining social backwardness. Let it suggest a criterion and we shall discuss it and determine it. Do you mean to say that we cannot determine it? We have got a number of communities ranging up to 200 who are socially backward, but still the Government do not want to recognise them as backward. Who are these

people to add to or take away a particular community from the list of backward communities? Should there not be a legal sanction behind it? Today the Government do not base their conclusions on facts and figures. Their conclusions are based on doubtful premises and they are also illegal. That is the burden of my song in this matter.

Mr. SPEAKER.—Your time is up.

Sri J. B. MALLARADHYA.—I have many more points to deal with.

Mr. SPEAKER.—Many more members are going to take part in the debate. If you take more time it will create a good deal of difficulty for me. Members may speak and walk away, but the Chair has to face a lot of difficulties. I am prepared to divide the time between the two parties and if you want to take the whole of the time of your party I have no objection.

Sri J. B. MALLARADHYA.—I will persuade two of my friends in the P. S. P. to stand down in my favour.

Mr. SPEAKER.—If you take the responsibility for all your party people, I can allow more time. The time that you take will be calculated against the members of your party and so they will be deprived of the opportunity to speak. On that condition I can allow you more time.

Sri B. K. PUTTARAMIYA.—He may be allowed 5 or 10 minutes to close his remarks.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Next, I want to know the reasons that prompted the Government to scrap the Malnad Development Board. I want to know why it was created and why it was abolished. I do not know whether there is a Government Order which is given publicly. It was in the year 1901 that this State took it upon its head to form this Malnad Development Board. This is a problem of the undeveloped areas in a developed state. Some of us are associated with the development of this area, not as members of the Board. I have actually functioned as the Development Officer for this for over 7 years. This Board was in the nature of a committee

(SRI J. B. MALLARADHYA)

for suggesting regional plan for the development of Malnad. We had said that this was in the nature of the Tennessee Valley Authority in the U. S. A. I had made a reference to this in in the year 1946-47 and this is what I had said then :

"This is the story of a great change. It is an account of what has happened in this valley in the past ten years, since Congress set the Tennessee Valley Authority to the task of developing the resources of this region. It is a tale of a wandering and inconstant river now become a chain of broad and lovely lakes which people enjoy, and on which they can depend, in all seasons, for the movement of barges of commerce that now nourish their business enterprises. It is a story of how waters once wasted and destructive have been controlled and now work, night and day, creating electric energy to lighten the burden of human drudgery. Here is a tale of fields grown old and barren with the years, which now are vigorous with new fertility, lying green to the sun ; of forests that were hacked and despoiled, now protected and refreshed with strong young trees just starting on their slow road to maturity. It is a story of the people and how they have worked create a new valley "

I think the Government owe us a duty to say why they abolished this Board. This is a matter which is agitating the minds of a number of people who have taken an interest in the development of this area.

Then, Sir, the Government of India have increased the telephone rates from Rs. 120 to Rs. 240. I think that there should be some concession shown in Mysore State to the press people for the simple reason that they are serving the cause of the country, but the Government of India do not make any exception at all. This increase affects a number of people who

have to pay for their telephones. Some concession should be shown at least to the press people in this regard.

Then, I want that the dress of our watch and ward should be changed as in the Lok Sabha. I want that this khakhi should be removed. In Lok Sabha they are given flannel trousers and black coats. I am not pleading here for an expensive dress.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—This is a matter entirely resting with the Speaker.

Mr. SPEAKER.—You can make your suggestion. I will see how it can be done.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Then, Sir, on page 62 of the budget a sum of Rs. 2,65,200 has been provided for special staff for distribution of lands by Darkhast. I want to know why such a large amount is being spent. It is a sheer waste. I want to know why the normal machinery cannot do this work. I have already said that the posts of Divisional Commissioners have got to be abolished and the Chief Minister has indicated that the Government may consider it.

Another matter that Government will have to consider is the revival of district and taluk conferences. With the new set up and the reorganisation of local boards, it is very necessary that frequent opportunities have to be given to the Chairmen of Village Panchayats, Presidents of Local Boards and Presidents of District Development Councils to meet more constantly in several centres. There was a system of holding taluk and district conferences annually in all the districts of the State. It may not cost much and a provision of Rs. 20,000 or Rs. 25,000 will be adequate.

In regard to publicity and propaganda for the Second Five-Year Plan, I have never been weary of pointing out that it is at the lowest ebb in the matter of efficiency. You say that you are going to reorganise the Information Department. I do not know when that will come. In each district there should be an officer for Government publicity of the status of

Assistant Commissioner or Sub-Divisional Officer who is competent to handle publicity and propaganda. Don't think that it is a waste. You go and appoint people on Rs. 150 per month. What influence will they have? If they go to an Amilder, he will say, "ಅವನಿಗೆ ನನಗಿಂತ ಕಡಮೆ ಸಂಬಳ ಬರುತ್ತದೆ." On page 50 you have made a provision of Rs. 1,02,300 for mass communication. We have no information at all as to what are the activities envisaged under this.

Coming to Vidhana Soudha, the Hon'ble Chief Minister should immediately disband the canteen from the Banqueting Hall. In my last budget speech I had suggested that the Ashoka Lion on the Vidhana Soudha building was absolutely out of tune and that it should be replaced by a *kalasa* to fit in with other domes. I do not know why the Government is so tardy about it. I do not know whether we have to get the permission of Sri Hanumanthaiah to do it.

In regard to the Canteen, I object to the Banqueting Hall being used for receptions. Certain people at the highest level said that it was hardly the place for holding any reception by the Corporation. If the Government has any function, it can hold it there. But if the Corporation is allowed to hold its function there it is not proper. Many private agencies are very sore about this discrimination. If it is a reception given by Government it can hold it here. But why should the Corporation get that benefit and not other organisations? It is being misused.

In regard to entertainment of guests and hospitality expenses (page 44 and 45) I should like to ask why the Government should not hand over the Krishnarajasagara Hotel, Metropole and the other hotels? They do not let us know what were the profits from these three hotels. Why do Government want to keep them without running them satisfactorily? There is no explanation forthcoming from them.

Year after year, they are spending quite a lot of money on printing electoral rolls. It is that they are pending Rs. 7 lakhs for revision of

electoral rolls we do not get copies of electoral rolls. I want to know whether this expenditure is being incurred every year and, if so, for what purpose?

In regard to the cultural programme being held in the Banqueting Hall, I had an occasion to write a very lengthy letter to the Hon'ble the Chief Minister when the President of the U.S.S.R. came here. Then on us was inflicted a very low standard of entertainment. Anything like that should not be repeated. Mysore's name is very high in all the States of this country and on that day it was an infliction and we had to bow down our heads in shame to the low standard of entertainment provided. Whoever was responsible for it should have been punished and it should not have happened. When we asked the Corporation, they said they had nothing to do with it. When we asked the Government, they did not know how it happened. Government should not allow a repetition of it.

Mr. SPEAKER.—I made a proposal to the Government to convert it into a Library.

Sri J. B. MALLARADHYA.—It is a cultural purpose and so it can be used for that purpose.

On page 55 Government have provided a sum of only Rs. 10,000 for the development of Taluk and Development Boards. I want the Hon'ble the Chief Minister to enlighten me on that.

Before I close I should like to mention one particular matter which I want the Government to give their full attention to. That is in regard to the Dasara festivities. For that they have provided Rs. 3 lakhs. My Hon'ble friend Sri Basavalingappa is generally in charge of it and there is a feeling all round in Mysore City and the State that the grant is grossly inadequate. They also have a cattle show in connection with Nada Habba. I am afraid that the holding of a cattle show is very incongruous with the celebrations during Dasara. It may be held during Gokulastami. So, you must immediately stop that kind of cattle show and think of other types of activities. My purpose in saying

(SRI J. B. MALLARADHYA)

this is that we will have to hold an Athletic Meet at the all-India level, not merely at the district or State level. That is an occasion when such a meet has to be held. And if you do it, you must do it well so that it may serve as an example not merely for the different States but also for the Central Government.

With these observations, I thank you, Sir, for giving me an opportunity to take part in the discussion of this Demand.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಫ್. ಬೋರಣ್ಣಗೌಡ (ಬೇಲೂರು).— ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮರಾಠಾ ರಾಧ್ಯರು ಹಿಂದುಳಿದ ಪಂಗಡಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿ ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿ ಯೋಚನೆಮಾಡಿಲ್ಲ ಅದರಿಂದ ಹಿಂದುಳಿದ ಪಂಗಡದ ಕೆಲವರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವೇನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಹಿಂದುಳಿದ ಪಂಗಡಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಲು ನೇಮಿಸಿದ್ದ ಸಮಿತಿಗಳು ತಪ್ಪು, ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವವರು, ಸರ್ಕಾರ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದಲೂ ಇದ್ದು ನುರಿತವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಆತಪ್ಪು ಯಾವ ಯಾವ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯೇನು ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಹಿಂದುಳಿದವರು ಯಾರು, ಮುಂದುವರಿದವರು ಯಾರು ಎಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಒಂದು ಇಂಟರಿ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡೆದು ಅದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜನಾಂಗ ದಲ್ಲೂ ಎಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾವಂತರಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಮನಿಸಿ ಸರಿಯಾದ ಅಪ್ಪೆರು ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು. ಕೋರ್ಟಿನವರು ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ್ದ ಸರ್ಕಾರ ಆಜ್ಞೆ ನ್ಯಾಯ ಬಾಹಿರವಾಗಿದೆ, ಅರೀತಿ ಮಾಡಬಾರದೆ ದಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದನಂತರ ಸ್ಟೇ ಆರ್ದರ್ ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಸಮಿತಿ ಯವರು ಒಂದು ಇಂಟರಿ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಡ ಬೇಕಾಯಿತು. ಅದನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮರಾಠಾ ರಾಧ್ಯರು ಗಮನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಒಂದು ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗವನ್ನು ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದ ಕ್ಕಾಗಲ ಮುಂದುವರಿದ ಜನಾಂಗವನ್ನು ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕಾಗಲೇ ಒಂದು ಆಧಾರ ಎರಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು, ಅವರ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ, ಮುಂತಾದುವನ್ನೆಲ್ಲ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಒಂದು ಜನಾಂಗ ಮುಂದುವರಿದಿದೆಯೇ, ಹಿಂದುಳಿದಿದೆಯೇ ಎಂದು ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ಕೆಲವು ಕೋಮುಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿದ ಜನಾಂಗವೆಂದೂ ಕೆಲವು ಕೋಮುಗಳನ್ನು ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗವೆಂದೂ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೆ ಯಾವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳೂ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಜನಾಂಗದ ಆಧಾರದಮೇಲೆ, ಸೆನ್ಸಸ್ ಅಂಕಿಗಳ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ಯಾವ ಯಾವ ಜನಾಂಗದವರು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಜನರಿದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳೇನು, ಅವರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ

ಪ್ರಮಾಣವೇನು, ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದಿಡಬೇಕೆಂದೂ ಹೇಳಿದರು. ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇಟ್ಟರೆ ಬಹುಶಃ ಅವರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾದೀತು ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದಂಥ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು, ಎಂದರೆ ಯಾವ ಜಾತಿಯವರು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ ಇದೆ, ಅವರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳೇನು, ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಿರ್ಧಾರಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಈ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನೆತ್ತಿದರು. ಅಂಥ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಗಳನ್ನು ನಾನೂ ಎತ್ತುವವನೇ. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಆಧಾರದಮೇಲೆ ಎಂಗಡಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದು ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಜನ ವಿದ್ಯಾವಂತರಿದ್ದಾರೆಂಬ ಒಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಅವರು ಮುಂದು ವರಿದವರು, ಅಥವಾ ಹಿಂದುಳಿದವರು ಎಂದು ಹೇಳು ವುದನ್ನು ಯಾರೂ ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಮಿಟಿ ಯವರು ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಮಿಟಿಯವರು ಅಂಥ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಕಮಿಟಿಯವರು ಒಂದು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಆಧಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಅಂತಿಮ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಡುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ವರದಿಯಮೇಲೆ ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಾದ ಮರಾಠಾ ರಾಧ್ಯರು ವೋಟರುಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಏಳು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಸಂದರ್ಭ ದಲ್ಲಿ ವೋಟರುಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಯಾವರೀತಿ ತಯಾರಾಗು ತ್ತದನ್ನುವುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದಲ್ಲಿರುವ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರೆಲ್ಲರೂ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ವೋಟರುಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಯಾರು ತಯಾರುಮಾಡುತ್ತಾರೆ; ಯಾವ ಯಾವ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆ. ಯಾವ ಯಾವ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನರ ಹೆಸರುಗಳು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿವೆ, ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಬಹಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಅವರು ಹೋದಕಡೆ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಮಿತ್ರರು ಅದನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ; ಯೋಚನೆಮಾಡುವುದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ವೋಟರುಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ತಯಾರಾಗಬೇಕು. ಹಿಂದಿನ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ನತ್ತವರ ಹೆಸರನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು, 21 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಿರುವವರ ಹೆಸರನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಈ ಕೆಲಸ ಕ್ಯಾಗಿ ಏಳು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಡಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರಾನ್ಯುಫೋಗರು ಅಥವಾ ತರಾಟೆಗಳು ಅವರಿಗೆ ಸೇರಿರತಕ್ಕ ನಾರಾಯ ಹಳ್ಳಿಗಳ ವೋಟರುಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಲು ಮನೆಮನೆಗೂ ಹೋಗಿ ವಿಚಾರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಚಾವಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡು ಪಟೀಲರನ್ನೋ ಅಥವಾ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ

ರನ್ನೋ ಕೆಳ ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಪಟ್ಟಿ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಅಫೀಸಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 350-400 ಗ್ರಾಮಗಳಿದ್ದರೆ ಹತ್ತು ಗ್ರಾಮಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸಹ verify ಮಾಡಲು ರೆವೆನ್ಯೂ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ಗೆ ತಹಸೀಲ್ದಾರರು ಕಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಪಟ್ಟಿ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಅಫೀಸಿನಿಂದ ಸಹ ಡಿವಿಷನ್ ಅಫೀಸಿಗೆ ಬಂದು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಹೋಗಿ ತ್ತದೆ. ಅವರು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡಿಸಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೂ ಹಂಚಬೇಕು. ಪೋಲರುಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಏನೇನು ತಪ್ಪುಗಳಿವೆ, ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಬರೆಯುವಾಗ legible ಆಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆಯೇ, ಸರಿಯಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆಯೇ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರಸಬೇಕು ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೋದ ವರ್ಷ ಹಾಸನ, ಚಿಕ್ಕ ಮಗಳೂರು ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪೋಲರುಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಏಳು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಪುಟಕ್ಕೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ಎಂದು ಒಂದು ಬೆರೆಯನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರೆಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಅಮಲ್ದಾರರ ಹೆಸರು ಮಾತ್ರ ತಪ್ಪಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದದ್ದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. 1800 ಓಟರು ಇರುವ ಕಡೆ ಕೇವಲ 600 ಜನ ಮಾತ್ರ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಇತರೆಯವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ 3000 ಜನ ಪೋಲರುಗಳಿದ್ದರೆ. 1400 ಜನರ ಹೆಸರುಗಳು ಮಾತ್ರ ಪೋಲರುಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಉಳಿದವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಜಿಲ್ಲಾ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರಿಗೂ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ, ಬೈಬಲ್, ಕುರಾನ್, ಭಾಗವತ, ಇವು ಹೇಗೋ ಪ್ರಜಾ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪೋಲರುಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಹಾಗೆ ಬಹಳ ಪವಿತ್ರವಾದುದು. ಇಂಥ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪುಗಳಾದರೆ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಯವರ ಗತಿ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚಿಸಬೇಕು. ಏಕೆ ತಪ್ಪುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಪೋಲರುಗಳ ಪಟ್ಟಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿದೆ. ಈಗ ಇದೇ ಪಟ್ಟಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಶ್ರಾನ್ಯುಭೂಗರು ಬರೆದಿರುವುದನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಪ್ಪೆ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ರೀತಿಯಾಗಲು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನಿಗಾ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪೋಲರ್ ಲಿಸ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹೆಸರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಸ್ಕಾಂಪನ್ನಿಟ್ಟು, ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಅರ್ಜಿ ಸ್ಕಾಂಪ್ ಹಚ್ಚಿ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಪೋಲರುಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಬದವರಾಗಿರತಕ್ಕವರು, ರೈತರು, ಹಳ್ಳಿಯವರು ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವರು. ಒಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು ಎರಡರೂ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಮುನ್‌ಸೀಫ್ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟು, ಹೀರಂಗನ್ನು ಹಾಕಿದಾಗ ಆತನ ಹೆಸರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ, ಇಲ್ಲ ನನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅದನ್ನು ಪೋಲರುಗಳ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಮೊದಲೇ ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲಿ ಎಂದರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲಿ ಸರ್ವೆ-ಡಿವಿಷನ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲಿ ವಿಚಾರಿಸಿ

ಸರಿಪಡಿಸಿದರೆ ಇಂತಹ ತಪ್ಪುಗಳಿಗೆ ಎಡೆಯಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಪೋಲರುಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬಿಡುವುದು ಎರಳವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಜಾ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎರೇಜು ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು; ಅವುಗಳೇ ತಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಮೇಲೆ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾದಂತಹ ಆರ್ಥಿಕ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಿರುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

Mr. SPEAKER.—The House now rises and will meet after half-an-hour.

The House adjourned for recess at Three of the Clock and re-assembled at Thirty Minutes past Three of the Clock.

[Mr. DEPUTY SPEAKER in the Chair.]

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಫ್. ಬೋರಣ್ಣಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಇದುವರೆಗೂ ಪೋಲರ್ಸ್ ಲಿಸ್ಟ್ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಈಗ ಪೋಲರ್ಸ್ ಲಿಸ್ಟ್ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡಿರುವುದು ಬಹಳ ತಪ್ಪಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಕರೆಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಪೋಲರ್ಸ್ ಲಿಸ್ಟ್ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಟೆಂಡರ್ಸ್‌ನ್ನು ಕರೆದು ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಿಂಟರ್‌ಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನದು ಎರಡು ತಾಲ್ಲೂಕಿನದು ಹಂಚತಕ್ಕ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಕೆಲವರು ಹೆಸರಿಗೆ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಪ್ರೆಸ್‌ಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡುವ ಸನ್ನಿವೇಶವಿದೆ. ಬೈಂಡರ್ಸ್ ಆಗಿದ್ದು ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಟೆಂಡರ್ ಕೊಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕಡೆ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡುವುದೂ ಇದೆ. ಅರಿತಿ ಪ್ರಿಂಟ್ ಆಗುವಾಗ ಕರೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಫಿಕ್ಸೇಡ್ ಎಂದು ಇದ್ದರೆ ಪೋಲರ್ಸ್ ಲಿಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಫಿಕ್ಸೇಡ್ ಎಂದು ತಪ್ಪು ಪ್ರಿಂಟ್ ಆಗಿರುವುದೂ ಉಂಟು.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I request the Chair to see that at least one Minister is present in the Hall. There is not even one Minister now. Only Deputy Ministers are here. The Chair was kind enough to observe that it would compel at least one Minister to be present in the House.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I will see.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎನ್. ಬೋರಣ್ಣಗೌಡ.—ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಮಿಸ್ಟೇಕ್ಸ್ ಆಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಪೂರ್ಣ ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡುವವರು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಪೇಜಿಗೆ 2½

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎನ್. ಬೋರಣ್ಣಗೌಡ)

ರೂಪಾಯಿ ಮೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸರಿಯಾಗಿ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಲು ಪೂರ್ವ ಒದುವ ಸರಿಯಾದ ಒಬ್ಬ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ನೇಮಕಮಾಡಿ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ ಹೀಗಾಗಿ ₹00—600 ಪೋಟರುಗಳು ಇರುವ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ 250—300 ಪೋಟರುಗಳು ಮಾತ್ರ ಲಿಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ತಪ್ಪುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ತಪ್ಪು ಇರುವುದನ್ನು ಕರಕೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕು; ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿರುವ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಪೋಟರ್ಸ್‌ಲಿಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕು ಎಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ 2½ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ತರಹ ತೊಂದರೆಗಳು ಇವೆ. ಪೋಟಿಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನಕ್ಷಿಪ್ತ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ ವಿಲೇಜ್ ಪಂಚಾಯತಿ ಎರಡನೆಯಲ್ಲಿ 82 ಜನ ಒಟರ್ಸ್ ಇದ್ದರೆ ಅಷ್ಟು ಜನರೂ ಪೋಟಮಾಡಿದರಂತೆ ಸಂದರ್ಭವಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ 300 ಜನ ಪೋಟರ್ಸ್ ಲಿಪ್ಪಿನಲ್ಲಿದ್ದರೆ 298 ಜನ ಪೋಟಮಾಡಿದರಂತೆ ಸುಮೇಶ ಇದೆ. ಪೋಟರ್ಸ್ ಲಿಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹೆಸರು ಇದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಒದುವ ಬರಹ ಬಾರದೆ ಇರತಕ್ಕ ಜನಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಹೆಸರು ಲಿಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಟೌನ್ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ, ಮತ್ತು ಸಿಟಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಎರಡು ಬಂದರೆ ಮೊದಲು ಪೋಟರ್ಸ್‌ಲಿಸ್ಟ್ ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪೋಟರ್ಸ್‌ಲಿಸ್ಟ್ ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಟೌನ್ ಟೌನ್ ಮೂಲಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುರಿತ ಪೋಟರ್ಸ್ ಲಿಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ಸೇರಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ವಿಚಾರವನ್ನು ಟೌನ್ ಟೌನ್ ಮುಖಾಂತರ ತಿಳಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರತಕ್ಕದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ. 21 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನವರಿಗೆ ಒಬ್ಬಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಪೋಟಿಸ್ ಲಿಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ಹೆಸರು ಇದೆಯೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಆರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅವಕಾಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ವಲಕಾಶ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಕ್ಷಮ್ಯ ಪರಮಾವಧಿ ತಪ್ಪುಗಳು ಬಿದ್ದಿರುವುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಪೋಟರ್ಸ್‌ಲಿಸ್ಟ್ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಯುಧವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಪೋಟರ್ಸ್ ಲಿಸ್ಟನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಸರಿಯಾಗಿ ಮೈನ್‌ಟೆನ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಸರಿಯಾಗಿ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಕುರಿತ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಿಂಟರ್‌ಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಸರಿಯಾಗಿ ಪೋಟರ್ಸ್‌ಲಿಸ್ಟ್ ತಯಾರುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

†Sri B. SHAM SUNDER (Bhalki).—

Mr. Speaker, Sir, the Administration of Justice is at a low level. The justice which we want and which we get is always delayed. I do not want to quote that proverb. Whenever you go to any court you will see there

people sitting in the Court, in the compound, waiting to ascend the steps of the Hon'ble Court, but they cannot enter. Moreover, they have to pay a huge sum in the shape of fees, etc. need not quote here many examples which I have seen myself. As far as my cases is concerned or other cases are concerned, I have been going to the High Court and other Courts since three years. In the Representation of the People Act it is specifically laid down that the election cases should be decided within six months; but had taken me three years. Moreover, the per capita income of our people in India is a few annas only. We are required to pay in the shape of deposits thousands of rupees. I do not know how you call it justice. It is said that in India we have democracy and any voter can become the President of India. It is all wrong. A voter cannot go to his own constituency; conditions are much worse. When he cannot tour in his own constituency, how can he pay deposits? In civil cases and in criminal cases we can see when the lower court decides one thing, the higher court gives quite a different decision; how can we judge who was wrong and who was right. In such a case we should not trouble the man or the party for bearing all the expenses. It should be minimised to the greatest extent. In the aristocratic days of the Moghuls, it was said that if anybody went to Jahangir, he used to appoint a committee for giving justice. Here you give application and then you give some money and then pay for stamps and in the end comes our blessed friend the advocate. The advocates are given education at the cost of Public Treasury. We pay for the schools and colleges. In that way, we cannot get the services of a good advocate. There is one thing as far as jails are concerned. I think it might have come to the notice of the Minister in charge; it is so not only in Mysore but I have got experience of other States also about scavenging work in jails. When a prisoner goes to the jail, he has to work. And, work is allotted on the basis of caste system. I want to tell the House that only Scheduled Caste people are forced to do scavenging work and not

others. How can untouchability be eradicated? (*Interruption*). Social services are essential services, no doubt. Why not others do it?

The general administration of our entire State—what it is—is known to everybody. I should not go into detail. I will just give an example. No doubt, however sincere and honest a policeman may be, his tone and his way of approach to the public is the worst possible. He stands in the corner and says “Look here, go from that side”, just like one of our Ministers. In other countries, we have seen how the constable approaches. “Sir, where do you want to go? May I help you”? Here no Policeman says that. “Samy” has become a colloquial word for everything. But in etiquette we do not use that word. The Policeman uses it.

About backward classes, I do not know what made the Government to form this Backward Classes Committee. In the Constitution itself, when a specific reference has been made about s c h e d u l e caste people the Finance Minister has not touched that problem at all. Even now, till today, when the Central Government says that the Depressed Class portfolio should be a separate portfolio, they have not yet bifurcated it from Rural Government. It is included in it. In the Budget there should be a separate head. There should be a separate secretariat. There should be a separate directorate independent of other departments. I would say that the entire country consists of backward classes. Our country is not capitalistic. We are a people of shop-keepers only. The reservation and the facilities guaranteed in the Constitution for the Scheduled Caste people are given with a specific purpose, i.e., on account of religious feeling towards them. You hate them. You abhor them. He is made unapproachable. He is made untouchable. He is made unseeable. For that purpose, you have given guarantees in the Constitution. But in the name of backward classes, facilities which are provided to the Scheduled Castes are being taken away by the backward

classes people. For example, in Government services, the notification reads “when suitable candidates are not available, others may be chosen”. Who says that? Naturally it is the backward class man there, a man of the minority community, a Brahmin. I do not want to take names. They are well-to-do people. They will say that our man cannot be a suitable man. That is my experience. These are the bare facts. Government should take into consideration these facts. I say that there should not be any backward class people. As citizens of India and as citizens of this State, everyone should be given all facilities. You cannot discriminate between man and man, Hindu and non-Hindu, Brahmin and non-Brahmin. The orders passed by the High Court are according to the Constitution.

Sri B. BASAVALINGAPPA.—The constitution has not abolished caste system.

Sri B. SHAM SUNDER.—Then don't tell your people to talk about it unless you amend the Constitution. Let me give you an example. In my case—I had contested for a seat in the Parliament—I had filed a Writ Petition against the Opponent who had become an Arya Samajist. I raised the point that a man who had become an Arya Samajist leaving the fold to which he belonged ceased to be a Scheduled Caste man. The Tribunal decides that even though he has become an Arya Samajist, by profession he is still an untouchable. And the High Court says that a Hindu cannot change his caste. That is the verdict of the High Court. Therefore, you are not at all going to eradicate caste system or untouchability from India. Even though I want to do away with the stigma of untouchability, I will not be able to do this unless I accept Christianity or any other religion. There is no other go. You include Buddhism also in Hinduism.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—I protest. I cannot agree.

Sri B. SHAM SUNDER.—Sir, Radhakrishnan in one of his books “2500 years of Buddhism” says, Buddha was born as a Hindu; he lived as a Hindu and he died as a Hindu and that he

(SRI B. SHAM SUNDER)

never tried to start another religion, except Hinduism. I went to the Supreme Court also. There, they are the most Hon'ble Judges of all in India. I am sorry to say that not one of them belongs to the Scheduled Castes. That is one of my demands. There must be one Scheduled Caste man in every Court as a Judge. Then, he will understand our difficulties. The Supreme Court said: "We do not want to allow your appeal. Whatever the High Court has said is all right." I went to take the verdict of the highest court of justice in this country and I got it. Sir, now, there is no question of eradicating untouchability unless you change the Constitution.

Now, after two years, we have to face another general election. In this general elections, this Government should recommend to the Election Commission to minimise all expenses as far as elections are concerned. Another thing I want to mention is about the Writ Petitions. I think two or three years ago, Writ Petitions were allowed at a nominal fee of one or two rupees. But now they have raised it to one of two hundreds.

AN HON'BLE MEMBER.—Rs. 250.

SRI B. SHAM SUNDER.—My friend says it is 250. I am not sure. However, it is too much. Now, if I want justice, I should go direct to the Court and get it. My economic position should not come in my way of getting justice.

4 P.M.

As far as these backward classes are concerned, we will have to try to improve their economic conditions first. My friend Sri Mallaradhya said that we should ask the Central Government to enumerate all the castes and classes and find out the ways and means for implementing the recommendations of the Backward Class Commission. That means, they still want to perpetuate this caste system. Sir, we should take it as an insult whenever one says that he is a Brahmin or he is a Vyshya and so on. Then alone we will be able to

end all these things. Otherwise, it is impossible. With these words, I thank you, Sir.

†ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯ (ರಾಮನಗರಂ).— ಸ್ವಾಮಿ, ಎರಡು ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಓದಿದ್ದಾರೆ. ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯವನ್ನು ಎರಡು ವಿಭಾಗಮಾಡಿ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಗುಜರಾತ್ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳೆಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ; ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸಂಸ್ಥಾನ ಗುಜರಾತ್ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ 50 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿದೆ. ಈ 50 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಗುಜರಾತ್ ಹೊಸದಾಗಿ ಕಟ್ಟಲಿರತಕ್ಕಂಥ ರಾಜಧಾನಿಯ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ, ಈ ಸಭಾಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಮಹತ್ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ.

ಈ ಸಂಸ್ಥಾನ—ಹೊಸ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನ— ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿ ಮೂರೂವರೆ ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲೆ ಆಗುತ್ತಾ ಬಂದಿತು. ಆದರೂ ಕೂಡ ಬೊಂಬಾಯಿ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರಗಳು ಸ್ಪೆಷಲ್ ರೀಲರ್ಗ್ ನೈಸೇರ್ಷ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಫೈನಾನ್ಸಿಯಲ್ ಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ಎಂಬುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಮುಖರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಬಜೆಟ್ ಭಾಷಣದಲ್ಲಾಗಲಿ ಈ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಬೊಂಬಾಯಿ ಪಟ್ಟಣವು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಆದಾಯತರತಕ್ಕಂಥ ನಗರವಾಗಿದೆ, ಬೊಂಬಾಯಿನಗರವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿರುವವರು ಕೇವಲ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಿಯರೇ ಅಲ್ಲ; ಗುಜರಾತಿನವರೂ, ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಆ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಾಗ ಬೊಂಬಾಯಿ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲರತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರದ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತೆರಿಗೆಗಳ ಮೂಲಕ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಗುಜರಾತಿನವರು ವಾದ ಮಾಡಿ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಏನೇನು ಸಂಧಾನ ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿ, 50 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನ ಏನು ಸಂಪಾದಿಸಿದೆ? ಇನ್ನು ನಮಗೆ ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ 3-4 ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟುಗಳು ಬಂದುವು. ಆದರೆ ಬೊಂಬಾಯಿ ನಗರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಮತ್ತಿತರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕು ಏನು ಎಂದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಳಿದರೋ ಕೇಳಲಿಲ್ಲವೋಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಬೊಂಬಾಯಿ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತದವರೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರೇ. ಆದರೆ ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಾರ್ಟಿಯವರು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು, ಆ ಪಾರ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಏಪ್ಪು ಹಣ ಸೇರಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ, ಅಷ್ಟು ಮೊಬಲಗನ್ನು ಅವರೇ ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕಂಥ ಸಂಜನ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಪಾಟೀಲ್.—ನಾವು ಕೇಳಿದ್ದುಂಟು. ನಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ಕರ್ಟ್ ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯ.—ಈಗ ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದಿರುವುದು ಇಷ್ಟು; ಬೊಂಬಾಯಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಒಂದು ನಿಗದಿಯಾದ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಗುಜರಾತ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈಗ ಅವರು ಕೊಡುವಾಗ ಕೊಡಬೇಕು. ಬೊಂಬಾಯಿ ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ಜನನ ಅಸೆಟ್ ಗಳವೆಯೇ ಅವುಗಳನ್ನು ಜನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೇಲೆ ಅಳತೆಹಾಕಿ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಬರಬೇಕೋ, ಅಷ್ಟು ಬರಬೇಕು. ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ನಾವು ವಾದ ಮಾಡಿ, ಅಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸ್ ನಗರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಸೆಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಮೊಬಲಗು ಬರಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಕೂಡ ನಾವು ಕೇಳಬೇಕು; ಮತ್ತು ಸಂಧಾನ ಮಾಡಿ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೈದರಾಬಾದ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಬರಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಸೆಟ್‌ಗಳಿಗಾಗಿ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಹೈದರಾಬಾದ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ನೈಜಾಮ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚು ಮೊಬಲಗನ್ನು ಕೃಷಿಗಲು ವತ್ತಿ ತರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ “ಹೈದರಾಬಾದ್ ಹೌಸ್” ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ. ಅಂಥ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಥಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಭಾಗದಷ್ಟು ಕ್ಲೇಮ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ; ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೂ ಕೂಡ ಕ್ಲೇಮ್ ಭಾಗದಷ್ಟು ಬರಬೇಕೆನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯ. ಅದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೂರೂವರೆ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದನ್ನು ಮರೆತಿದ್ದರೋ, ಮರೆಯಲ್ಪಟ್ಟೇ ಎಂಬುವುದನ್ನು ನಾನು ನೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ಈ ಮೂರೂವರೆ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಮೂರು ಮಹತ್ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ತಾವು ಹಣಬರುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿಲ್ಲ. ಲಯಿಬಿಟಿಕ್ ಮಾತ್ರ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾಗದಪತ್ರ, ವ್ಯವಹಾರನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಧಾನ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಅವರುಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದುದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಯೇ ಹೊರತು ಏನನ್ನಾದರೂ ದಾನ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈ ಮೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆಯ ಅಧಾರದ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಬರಬೇಕೋ ಅಷ್ಟೆಷ್ಟು ದುಡ್ಡನ್ನು ಪಡೆಯುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದರೆ ನನಗಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ನಮ್ಮದೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಮಗೆ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೂರು 20-30 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಮೊಬಲಗನ್ನು ನಾವು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ತರದೂದು ಮಾಡಬೇಕು, ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರೆಯಬೇಕು ಮತ್ತು ಸಂಭಂಧಪಟ್ಟ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೂ ಬರೆಯಬೇಕು. ಸಂಧಾನನಡೆಸಬೇಕು. ಇದಲ್ಲದೆ ಮಾಡುತ್ತಿರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತು ಈಗ ಜನರರ ಅಧಿನಿಶ್ಚಿತವಿನ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಇದುವರೆಗೆ ಈ

ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನು ಕಾರ್ಯ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನಡೆದಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಒಂದು ನ್ಯಾಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಜನ ಜನಿತವಾಗಿದೆ. ಇದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ, ಎಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಇದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು, ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳು ಅದುವು. ಮೂರನೆಯ ಯೋಜನೆಯ ಡ್ರಾಫ್ಟ್‌ತಯಾರಾಗಿ ಮುಗಿಯುವ ಕಾಲಬಂದಿದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಫರ್ಲಾಂಗ್ ಹೊಸ ರೈಲ್ವೆ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ತೆಗೆಯುವ ಸಂಭವ ಇದು ವರೆಗೂ ಕಂಡುಬಂದಿಲ್ಲ. ಮೊದಲನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಚಾವರಾಜನಗರ ಸತ್ಯಮಂಗಲ ರೈಲ್ವೆ ಲೈನನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಫಸ್ಟ್ ಫೈವ್ ಇಯರ್ ಪ್ಲಾನಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲಿಲ್ಲ. ಇದು Second Five-Year Plan ನಲ್ಲಿಯೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು III Five-Year ಪ್ಲಾನಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ. ಇದು ಬಹಳ ಚಿಂತಾಜನಕವಾದ ಸಂಗತಿ.

ಪೋರ್ಟಿನಿಂದ ಈ ದಿವಸ ಬೊಂಬಾಯಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಆದಾಯ ಬರುತ್ತಿದೆ? ಇಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಕಾರಣ ಬೊಂಬಾಯಿನ ಒಂದು ರೇವ್ಯು ಪಟ್ಟಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ರೇವ್ಯು ಪಟ್ಟಣದಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯಾಪಾರ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಸುಂಕಾ, ತೆಗೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಹಣ ದೊರೆತು, ಇದರಿಂದ ಆ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಒಂದು ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತಿಂತ ಬಹಳ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದೆ. ಅದುದರಿಂದಲೇ ನಾವೂ ಬಂದರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇರುವುದು. ಬರಿಯ ಒಂದು ಹಡಗು ಹೋಗಿ ಬರಲಕ್ಕೆ ಬಂದರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತಿಂತ ಅದರಿಂದ ಆಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮೂರು ಬಂದರುಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕರಾ ವಳಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಬಂದರನ್ನೂ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸದೆ ಇರುವುದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ರೋಪ. ಮದ್ರಾಸು, ಬೊಂಬಾಯಿ ಮತ್ತು ಕಲ್ಕತ್ತಾ ರೇವ್ಯುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ ವ್ಯಾಪಾರ, ಅಮದು ರಫ್ತು, ಇವುಗಳು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿವೆ; ಬಹಳ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿವೆ. ಈ ಮೂರು ಪೋರ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅನೇಕ ಹಡಗುಗಳು ಬಂದು ನಿಂತುಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಜಾಗೃತ ಜಾಗೃತೆಯಾಗಿ ಸಮಾನಗಳನ್ನು ರಫ್ತು, ಅಮದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಹಡಗುಗಳು ಈ ಪೋರ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲದೆ 10-15 ದಿವಸಗಳು ನಿಲ್ಲಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ರೇವ್ಯು ಪಟ್ಟಣ ಆಗಬೇಕು. ಈ ಬಂದರು ಬರಿಯ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಅಲ್ಲದೆ ದಕ್ಷಿಣ ಇಂಡಿಯಾದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಆಗಬೇಕು, ಇದು ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕೆ, ಭಟ್ಟೂರ ನಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕೆ, ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕೆ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಪರಿಣತರಿಗೆ ಬಿಡೋಣ. ಪರಿಣತರು ಈ ಮೂರು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಸೌಕರ್ಯವಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಸರಕ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಈ ಮೂರನೆಯ ಯೋಜನೆ ಯಲ್ಲಿಯೇ ಅದನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಶ್ರೀ ಜಗಜೀವನ ರಾಂ, ರೈಲ್ವೆ ಮಿನಿಸ್ಟರು, ಒಂದು ಕಡೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ:

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯ)

ರೇವು ಪಟ್ಟಣ ತೀರ್ಮಾನವಾದ ಮೇಲೆ ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಆ ಕಡೆಗೆ ರೈಲ್ವೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಎಂದು. ರೇವು ಪಟ್ಟಣ ಆಗದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ರೈಲ್ವೆ ಬಡಾವಣೆಯ ವಿಳಂಬಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾರಣವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದನ್ನು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಕೊಡದೆ ರೇವುಪಟ್ಟಣವಾಗದೆ ಇರುವ ಕಾರಣದಿಂದ ರೈಲ್ವೆ ಲೈನ್‌ನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಒಂದು ರೋಷದ ಜೊತೆಗೆ ಎರಡು ರೋಷಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಆಯಿತು.

ಅದುದರಿಂದ ಬಂದರು ಮತ್ತು ರೈಲ್ವೆ ಈ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಎರಡನ್ನೂ ಏಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮೂರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದವರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯು ಕರಡನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿ, ಅದು ಆಂಗ್ಲೀಕೃತವಾಗತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೆ. 4,800 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಬರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಬರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಕಡೆಗೆ ಏನೂ ಬರ್ಚು ಮಾಡಬೇಯಿರುವುದು ಅನ್ಯಾಯ; ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ದೊರಕಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಹಂಚಿಕೆ ಯಾಗಬೇಕು, ಅಷ್ಟು ಹಣ ಆಯಾಯ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ದೊರಕಬೇಕು ಎಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, They must distribute the expenditure on an equitable basis. ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿ ಅವಕ್ಕೆ 450 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬರ್ಚು ಮಾಡಿ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಖನಿಜ ಸಂಪತ್ತಿರುವ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇ ಇರುವುದು ದೊಡ್ಡ ರೋಷ. ಭದ್ರಾವತಿ ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಇಲ್ಲ ನ್ಯಾಷನಲಾದಾಗ, ಇಂದಿಯಾದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ಅದು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯ ಉದ್ಯಮ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸೆಕ್ಟಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯ ಉದ್ಯಮ. 'ಹುಟ್ಟುವವರಿಗೆಲ್ಲ ದೊಡ್ಡವನು, ಬೆಳೆಯುವವರಿಗೆಲ್ಲ ಚಿಕ್ಕವನು' ಎಂದು ಒಂದು ಗಾದೆ ಇದೆ, ಇದರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ಮಿಕ್ಕ ಕಡೆ ನೂರು ನೂರೈವತ್ತು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಿರಾದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಮಟ್ಟ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಇಂಥ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಉದ್ಯಮಗಳು ನ್ಯಾಷನಲಾಗಬೇಕು. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಮದರಾಸು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಮೈಸೂರು ದೇಶ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮುಂದಿತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ಹುಟ್ಟುವವರಿಗೆಲ್ಲ ಹಿರಿಯರು, ಬೆಳೆಯುವವರಿಗೆಲ್ಲ ಚಿಕ್ಕವರು ಎಂಬಂತಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರಿನ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಈ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆ ಹರಿಸತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಈ ಸಭೆಗಿದೆ; ಆದರೆ ಇದನ್ನು

ನಾವು ಸದುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಏನೇನು ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಈ ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಹರಿಜನರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ತತ್ವವನ್ನು ನಾನೂ ಒಪ್ಪಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಯಾರಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ, ಅದು ಉದ್ದೇಗದಿಂದ ಹೇಳುವ ಮಾತೇ ಹೊರತು ಸತ್ಯವಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹರಿಜನರಿಗೆ ಅಗಾಧವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಉದ್ದೇಗದಿಂದ ಮಾತನಾಡುವುದು ತಪ್ಪು. ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದೆನಿಸಿದೆ ಅದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದೂ, ಅತರಿಮಿತವಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದೂ ಹೇಳುವುದೂ ತಪ್ಪು. ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದವರು ಹರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಗದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ನೋಯಿಸತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, irritating speeches ಮಾಡುವುದೂ ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ; ಅಥವಾ ಔದಾಸೀನ್ಯದಿಂದಿರುವುದೂ ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ಈ ದಿನ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದವರು ಜನರಲ್ಲಿ ಫೆಡ್‌ಯೆಡ್ ಕ್ಯಾನ್ಸನವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಹಾನುಭೂತಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೋಪೋದ್ರೇಕ ಉಂಟಾಗುವ ಒಂದು ವಾತಾವರಣವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಲ್ಲ, ಇದು ಎಲ್ಲ ಹೋದರೂ ಕೇಳಬರುತ್ತಿದೆ. ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕೇ ಹೊರತು ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಾರದೆಂದು ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಕ್ಕೆ ನಂಬಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನೇನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನೋಡಿದರೆ ಅದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪುರಾಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಆರೋಪಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶ ಆರೋಪಣೆ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವಲ್ಲ, ಯಾರ ಮೇಲೂ ಆರೋಪಣೆ ಮಾಡುವ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ರಲ್ಲೂ ಸಹಕಾರ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಮುಂದೆ ತರಬೇಕು; ಎಲ್ಲರೂ ನುಮದುರ ವಾತಾವರಣವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಕಲುಷಿತ ವಾತಾವರಣವನ್ನುಂಟುಮಾಡಬಾರದು ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶ.

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಬಹಳ ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಪವರ್ ಅಂಡ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನ ಚೇರ್ಮನ್ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಎಲ್. ರಾವ್ ಎಂಬವರು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಬಹಳವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ, ಅದುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಕಾವೇರಿ ನದಿಯಿಂದ ನೀರನ್ನು ತರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಅದುದರಿಂದ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮಂತ್ರಿ ಶಾಖೆಯವರೊಡನೆ ಸಂಧಾನ ನಡೆಸಿ, ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಕವಾದ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಹತ್ತಾರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಎಲ್. ರಾವ್ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳಿ, ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಬಹುದು, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟು ಒದಗಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚಿಸಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ಸಮರ್ಪಕವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ, ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾದ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿ, ಪುನಃ

ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಬರ್ಡ್ ವಹಿಸುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಾರದು.

ರಾಮನಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತೇವೆ, ಅದರಿಂದ ನೀರನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದೇವೆ, ಅವರ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬರಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿ ಮುಂದಾಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿದೆ, in a routine minded manner ರಾಮನಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕೆರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿರುವ ಹಾಗೆ ನನಗೆ ಸಮಾಚಾರ. ಆ ರೀತಿ ಇದ್ದರೆ ಅಲ್ಲ ಕಟ್ಟತಕ್ಕ ಕೆರೆಯ ನೀರು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಸಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ನೀರಿನ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪಿಂಪಾ ನದಿಯಿಂದ ನೀರನ್ನು ತರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪಿಂಪಾ ನದಿಯಿಂದಲೇ ಮಾಡಲಿ. ಒಂದೇ ಸಲ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಂದೆ ಈ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಎಷ್ಟು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾವೇರಿ ನದಿಯಿಂದ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸೂಕ್ತ. ರಾಮನಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆರೆಕಟ್ಟುವುದನ್ನು ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಪುನಃ ಪುನಃ ನೀರಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಾರದು. This question of water supply to Bangalore must be settled once and for all and finally in a very big manner by harnessing the Cauvery river. ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಬಹಳ ಅನಾರ್ಥವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೆಸರು ಘಟ್ಟ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ತಿಪ್ಪ ಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಅಲ್ಲ ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿರುವುದು ಅರ್ಕಾವತಿ ನದಿಗೆ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಅರ್ಕಾವತಿ ನದಿಯ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ. ಇಲ್ಲವು ರೈತರಿಗಲ್ಲ ಈ ನೀರಿನ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿರುವುದು ! Bangalore rural area is suffering because of Bangalore water supply system. This is not just, either socially or administratively. ಒಂದು ನದಿಯ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಜನರನ್ನು ಪುನಃ ಪುನಃ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಸೂಕ್ತವೂ ಅಲ್ಲ, ನ್ಯಾಯವೂ ಅಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಹೆಸರು ಘಟ್ಟ ಮತ್ತು ತಿಪ್ಪ ಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಲಾಶಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಸಹಸಾರು ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಮುಳುಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯ ರಾಜ್ಯ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮುಂದಾಲೋಚನೆಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಸಮಸ್ಯೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪರಿಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು ಎನ್ನತಕ್ಕ ಬ್ಯಾತಿಗೆ ಅವರು ಪಾತ್ರರಾಗಬೇಕು, ಬೆಂಗಳೂರು ನಿವಾಸಿಗಳ ಕೃತಜ್ಞತೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಬೇಕು, ಎಂದು ನಾನು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರ ರಾಧ ಮರಾಠರಾಧ್ಯಯ ಒಂದು ಪರಿಹಾಸ್ಯದ ಮಾತನ್ನಾಡಿದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಪರಿಹಾಸ್ಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಇಲ್ಲವೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ಆಗ ಇಲ್ಲರಲ್ಲ. ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಗೋಪುರದ

ಮೇಲಿರತಕ್ಕ ಆಶೋಕ ಚಕ್ರ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಅರೇಳು ತಿಂಗಳುಗಳ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ದಿವಸ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ನೆಹರೂ ಅವರು ಅದನ್ನು ನೋಡಿ "This does not fit in; this is out of place here" ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ರಾಜ್ಯಪಾಲರೂ, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಇದ್ದರು, ನಾನೂ ಇದ್ದೆ. ಇದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ, ಈ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾದ ಒಂದು ಗೋಪುರವನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಆದಿವಸವೇ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಅದೇ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದಾರೆಂದು ಅವರೇ ಅನೇಕಸಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮಾಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಮಾದರಿ (draft) ವಿನೆ ಅದು ಇದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ: ಈಗ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಶಿಖರದ ಒಂದು ಗಾತ್ರ ಪ್ರಮಾಣ ವಿನೆ ಅದು ಈಗಿರುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಇಪ್ಪತ್ತು ಅಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಇರಲು ತಯಾರಾದದ್ದು ಗೋಪುರದ ಎತ್ತರವನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಡಮೆ ಮಾಡಿದರು. ಆ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ನಾನು ಕೈ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಇಪ್ಪತ್ತು ಅಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಆ ಪ್ರಮಾಣದ ಆಶೋಕ ಶಿಖರ ವಿಧರ proportionate ಆಗಿ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಇಲಾಖೆಯವರೂ, ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಗೋಪುರದ ಎತ್ತರ ಕಡಮೆ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ, "ಎತ್ತು ಈಯಿತು ಎಂದರೆ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟು" ಎಂದು ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ಯಾವುದು ಫೈನಾನ್ಸಿಲ್ಲದೆಯೇ ಆದನ್ನೇ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಗೋಪುರದ ಎತ್ತರವನ್ನು ಇಪ್ಪತ್ತು ಅಡಿ ಕಡಮೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಅದರ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಕೆಲವು ಪ್ರಮಾಣವನ್ನೂ ಅದೇ ದಾಮಾಪುರ ಪ್ರಕಾರ ಕಡಮೆ ಮಾಡದೆ ಮೊದಲು ಇದ್ದಷ್ಟನ್ನೇ ಇಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ತಲೆ ಶಿರೋ ಭಾರವಾದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ಇಲಾಖೆಯವರು ಬರ್ಡ್ ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅದವಾ ಶ್ರಮವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದೆ. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕಾಪಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರಂತೆಯೇ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಚೀಂದ್ರ ಕರೆದಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಅದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು, ಗೋಪುರದ ಅಗ್ರ ಭಾಗ ಯಾವ ರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅದು ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಕಟ್ಟಡದ ಶಿಖರ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಸುಗಮವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮಾದರ್ ಮತ್ತು ದೃಷ್ಟ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವವರಿಗೆ ಬಹುಮಾನ ಕೊಟ್ಟರೂ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ. ನಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ಇರುವ firms or engineer ಗಳಿಂದಾಗಲಿ ಪ್ಲಾನ್ ಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಶಿಖರವನ್ನು ಮಾಡಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಮನವಿ.

ಈ ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೆಲ್ಲರೂ ಅವನೇ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಈ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲವು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಅದು ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದೆ, ಎಲ್ಲ ಸಭಾಸದರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಇದೇ ಮೊದಲು, ಈಗ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯ)

ವಾತಾವರಣ ನಿಷ್ಪಕ್ಷ ಪಾತವಾಗಿ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಕುದುರಿದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ನಂಬಿಕೆ, ಇನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕ ಪುಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿವೆ. What are called finishing touches are yet to be given to this Assembly Hall and this building. Those finishing touches have not yet been thought of. ಇವುಗಳ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಯಾವಯಾವ finishing touches ಕೆಲಸ ಉಳಿದಿದೆ ಎಂದು ಪರ್ಯಾಯೋಚನ ಮಾಡಿ ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನನ್ನ ಸಲಹೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿವರ್ಯರು, ಯಾರನ್ನೂ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ನಾನೇ ಫೈರ್ ನೋಡಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆನ್ನುವುದು ಅಸ್ಮಯ ಮಾತು, ಅಭಿನಂದನೀಯವಾದ ಮಾತು. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಡ್ಡೆಸರಿ ಕಮಿಷಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಟಿ. ಎ. ಮತ್ತು ಡಿ. ಎ. ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಯಾವ ತರಹ ಖರ್ಚು ಆಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು, ಸ್ವತಂತ್ರರು ಮತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿರುವ ಐದಾರು ಜನರನ್ನು ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಸಲಹೆ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕರೆದು—ಇದನ್ನು ಒಂದು ಸಮಿತಿ ಎಂದು ಬೇಕಾದರೂ ಕರೆಯಿರಿ ಅಥವಾ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರನ್ನೇ ಕರೆಯಿರಿ—finishing touches ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಮಂತ್ರಿ ವರ್ಯರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸಲಹೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಭವನದಲ್ಲಿ, ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಿಸಿರುವ ಭವನದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರುವ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ, ಅಂಥ ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಚಿತ್ರ ಸರಿಯಿಲ್ಲವೆಂದರೆ—ಎಲ್ಲ ಚಿನ್ನದ್ದಾಗಿ ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಕಡೆ ಕಬ್ಬಿಣದ ಸಾಮಾನು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಮಂತ್ರಿವರ್ಯರು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಯಾರೋ ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿದ್ದವರು ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ದಾನವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ದಾನ ಕೊಟ್ಟ ಕುದುರೆಗೆ ಹಲ್ಲು ನೋಡುತ್ತಾರೆಯೇ ಎನ್ನುವಂತ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಆಗ ಇದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ದಾನವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಇತ್ತರತಕ್ಕ ಸಭಾಸದರಲ್ಲಿ ರಿಗೂ ಕೂಡ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ಚಿತ್ರ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲವೆನ್ನುವುದು ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಬೇಡುವಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಸಲಹೆಗಳು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿವೆ.

4-30 P.M.

ಅದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು finishing touches ಎನ್ನುವ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ನಾನು ಏತಕ್ಕೆ ಕಳೆದೇ ನೆಂದರೆ ಈ ಶಬ್ದಗಳು ಏನೇನನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೀವೆಲ್ಲಾ ಒಪ್ಪಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟೆ. ಈ ಸಭಾಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಅಭಿರುಚಿ ಇರತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಮಾನ್ಯಮಂತ್ರಿ ವರ್ಯರು ಪಡೆದು ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಸಲಹೆ.

ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಕಷ್ಟ ಈಚೆಗೆ ಒದಗಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದ ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಬೊಂಬಾಯಿ, ಕಲ್ಕತ್ತಾ ಪಟ್ಟಣಗಳ ಟ್ರಾಫಿಕ್‌ಗೆ ಸಮನಾಗಿ ಬರತಕ್ಕ ಕಾಲ ಇನ್ನು 4-5 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಅಟೋರಿಕ್ಟಾಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟು ಹೊಗೆ ಹೊರಟು ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಅಪಾಯ ಒದಗುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲರೂ ನೋಡಿದ್ದೀರಿ. ಕೆಂಪೇಗೌಡ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಡೀಸಲ್ ಆಯಿರ್ ಬಸ್ಸುಗಳು ಬರುತ್ತವೆ, ಅಟೋರಿಕ್ಟಾ ಹೊಗೆ ಬಿಡುತ್ತಾ ಬರುತ್ತದೆ. (Smoke screen) ಹೊಗೆ ಪರದೇ ಹಾಕಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಹೊಗೆ ಪೈಪುಗಳು 3 ಅಡಿ ಸುಮಾರಿಗೆ (exhaust pipes) ಇರುತ್ತವೆ. ಅದು ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ ಕಾಲಿನಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದವರಿಗೆ ಮೂಗಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಗೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇದು ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅಪಾಯಕರ. ಇನ್ನೂ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಹೆಚ್ಚಾದಷ್ಟು ಕೂಡ ಈ ಕೆಟ್ಟ ಹೊಗೆಯಿಂದ ಈ ಪಟ್ಟಣದ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗತಕ್ಕ ಜನರಲ್ಲರಿಗೂ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆಯೇ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದೆ. ಅವರೂ ಕೂಡ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬರೆದಿದ್ದರು. ಒಂದು ಸಾರಿ ಕೆಲವು ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು, ಪೊಲೀಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ನಾನೂ ಸೇರಿದವು. ತಿರುಗಿ ಅವರು ಕರೆಯಲೂ ಇಲ್ಲ ಸೇರಲೂ ಇಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅದು ನಿಂತುಹೋಯಿತು. ಬೆಂಗಳೂರು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಇವೊತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ಕಾಪಾಡಬೇಕಾದರೆ ಯಾವ ಡೀಸಲ್ ಆಯಿರ್ ಎಂಜಿನ್ ವೆಹಿಕಲ್ ಕೂಡ ಓಡಾಡದೇ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗಿರತಕ್ಕ ಡೀಸಲ್ ಎಂಜಿನ್ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಮೆಪೂಸ್‌ನ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಹಾಕಬೇಕು ಮತ್ತು ಅನಾರೋಗ್ಯಕರವಾದ ವಾತಾವರಣ ಉಂಟಾಗದ ಹಾಗೆ ಏನೇನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೋ ಆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ.

ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರತಕ್ಕವರಲ್ಲರೂ ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಅಷ್ಟು ಸಂತೋಷ ಪಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾರಣ ಇಲ್ಲರತಕ್ಕ ಉದ್ಯಾನವನ, ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಹಾರಾಜರೂ, ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸಿದ ದಿವಾನರೂ ಒಂದು ಇಂಚು ಜಮೀನನ್ನೂ ಕೂಡ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಕೊಡದೇ ಕಾಪಾಡಿ ಕೊಂಡು ಬಂದರು. ನಾವುಗಳು ಒಂದು ಉದ್ಯಾನವನ ಎಂದರೆ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಲು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪುರು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಬಹಳ ದುಃಖಕರವಾದ ಸಂಗತಿ. ಇದರ ವಿಚಾರ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದುದೇ ಆದರೆ ಯಾರು ಕಡಮೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೋ ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಅಪಚಾರ ಮಾಡಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ, ಅಪಕಾರ ಮಾಡಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಲಂಡನ್‌ನನ್ನು ಎರಡು ಸಾರಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಲಂಡನ್‌ನಲ್ಲಿ ಲಂಡನ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಅವರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಬಾಂಬ್ ಬಿದ್ದು ಮನೆಗಳು ಸಾರವಾಗಿವೆಯೋ ಅಂತಹ ಕಡೆ ಅಲ್ಲಿ ಹಾಗೆಯೇ ಜಾಗ ಬಿಟ್ಟು ಲಂಗ್ ಸ್ಟೇಜ್ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒಂದು ಹೊಸ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ನಾವು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ

ಉದ್ಯಾನವನಗಳು ಇವೆಯೋ ಅವುಗಳ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಯಾರು ಕೆಳುತಾರೆಯೋ ಅವರಿಗೆ ಕಟ್ಟಣೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನವರು ಕಟ್ಟಣೆ ಪಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ೧ ಎಕರೆ ಕೆಳೆ ದರು. ನಾನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಹಾಗಿದ್ದಾಗ, Auditor and Accountant General ಅವರು ಬಂದು ಕಟ್ಟಣೆ ಪಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಜನರಲ್ ಅಫೀಸಿಗೆ ಸ್ಥಳ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ನಾನು ಅವರನ್ನು ಕರೆದು ಈ ತರಹ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಇದೆ, ಮುಂದೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಅಪಚಾರವಾಗಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವರನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ಈಗ ಕಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಜನರಲ್ ಅಫೀಸಿನ ನಿವೇಶನವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದೆ. ಆ ಫೈರ್ ಮೇಲೆ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಪಾರ್ಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೆಳಲಿ, ಅವರು ಕೆಳಲೂಬಾರದು, ಕೊಡಲೂಬಾರದು ಇರತಕ್ಕ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನವರು ಬಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನವರು ನಮಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡಬೇಕು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಕೂಡ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮುಖಾಂತರ ನಡೆಸಬೇಕು. ಪ್ರಭಾವಶಾಲಕತ್ವ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು, ನಮಗೆ ಕಟ್ಟಣೆ ಪಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಧೈರ್ಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಈಗ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕಟ್ಟಣೆ ಪಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ೧ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿತ್ತು, ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಸಮಾಚಾರ ಬಂದಿದೆ. ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕು ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಕಂಟೋನ್ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲೂ ಒಂದು ಬ್ಯಾಂಕು ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ 7-8 ಎಕರೆ ನಿವೇಶನ ಏನಿದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರು ೧ ಎಕರೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸುಲಭವಾಗಿ ಕಟ್ಟನುಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಕಂಟೋನ್ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕದ್ದನ್ನು waste ಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಣೆ ಪಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ೧ ಎಕರೆ ಕೆಳೆದರೆ ಹೇಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ? ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರೈಮ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ನೆಹರೂ ಅವರಿಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದು ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನವರು ಕೆಳುತಾರೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದೇವೆ. ನೀವು ನಮ್ಮನ್ನು ಉಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಪ್ರೈಮ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ನೆಹರೂ ಅವರು ಖಂಡಿತ ಇದನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಭರವಸೆ ನನಗೆ ಇದೆ. ಅವರಿಗೆ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಿದ್ದರೆ ಹೇಳಲಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ನಾನು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಉದ್ಯಾನವನಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಏಕಾರಮಾಡಿ ಜನಗಳ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಗೆ ಪಾತ್ರ ರಾಗಬೇಕೇ ಹೊರತು ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಕೇಳಿದವರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತಾವು ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಈ ನೀತಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸಂಸರ್ಜಿಸೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಬಡ್ಡೆಟ್ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಮಾನ ಸದಸ್ಯರು ನನ್ನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ದಯಾಶಾಲಿತವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ಕೇಳಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತಾಪೂರ್ವಕವಾದ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರುಗಳೇನಾ

ದರೂ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಕಾರಣ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಪದವಿ ವಹಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಪ್ರಮಾಣ ವಚನ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆ ಪ್ರಮಾಣ ವಚನದಲ್ಲಿ "ನಾನು ಯಾರಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೋ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಯಾರಲ್ಲಿ ದ್ವೇಷದಿಂದ ಇರುತ್ತೇನೋ ಆ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಅಪಕಾರ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ" ಎನ್ನುವ ಬರವಣಿಗೆ ಅದು. ಈ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದವು ಆ ದಾರಿಯನ್ನು ತಡಿಯಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಸವಿನಯವಾದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ. ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಸಲಹೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಇದು ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ. ಅನೇಕ ನಿರರ್ಥಕಗಳು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾಇವೆ. ತಮಗೆ ಮೈಯಿಕ್ಕಿಕವಾಗಿ ಏನೇ ಆದರೂ ಆಗದಿದ್ದರೆ ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಪದವಿ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ತೊಂದರೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಜನಜನಿತವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದು ನೀವು ಯಾವಪ್ರಮಾಣವಚನವನ್ನು ಗವರ್ನರ್ ಅವರ ಮುಂದೆ ಕಾಣಿಸಿಟ್ಟಿರಬೇಕೆಂದು ವಿಧಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದೀರೋ ಅದಕ್ಕೆ ಅಪಚಾರ ಮಾಡಿದೆ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ, ಸರ್ಕಾರ ಪಕ್ಷದವರೇ ಆಗಲಿ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರೇ ಆಗಲಿ, ಸ್ವತಂತ್ರರೇ ಆಗಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ administration ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. Administration ಎನ್ನುವಾಗ ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಹುಟ್ಟುಕಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಾತಾವರಣವನ್ನೂ, ನಂಬಿಕೆಯ ವಾತಾವರಣವನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದವರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅಹಿಂಸಾ ತತ್ವವನ್ನು ಅಡರಿಸಿ, ಸೈರಾಜ್ಯ ಸಂಪಾದಿಸಿದೆ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರ ಅಧ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಇದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೂ ಬೆಳೆದ ಹೊರತು, ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ನನಗೆ ಯಾರು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಯಾರು ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಯಾರು ಮುಂದೆ ಒಟ್ಟು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ಮುಂದೆ ನನಗೆ ಅವರಿಂದ ತೊಂದರೆ ಆಗಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿ ಜನಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಅದರಿಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಅಪಖ್ಯಾತಿ ಬರುತ್ತದೆ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಕುಸಿದು ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೂ ಕೂಡ ಕೇಳಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒತ್ತಾಯವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇಂಥಾ ನಿರರ್ಥಕಗಳು ಬರಬೇಕೆಂದು ಹಾಗೆ ಆಗಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†Sri M. C. NARASIMHAN (K.G.F.).—Sir, I will speak only a few words.

Sir, in the beginning itself, I would like to support the statement made by Sri Hanumanthaiya in respect of the debt settlement...

Sri K. HANUMANTHAIYA.—Financial settlement.

Sri M. C. NARASIMHAN.—I will refer to both, the financial settlement and the debt settlement. It is true that there is not even a passing reference to this vexed question. At the time of

(SRI M. C. NARASIMHAN)

the States' Reorganisation and even the first time when the Budget was presented before the Reorganised Assembly, the Finance Minister was proud to emphasise that this was only a tentative estimate and that the final settlement would be made pretty soon. But unfortunately, though three years have elapsed since then, we have not had the slightest indication as to where the problem stands. We in Mysore inherited five different types of administrations and this State had to incur a lot of expenditure on administration. Our problems were very complex. The administrative expenditure that we had to incur on that account was of an enormous dimension taking our resources and development plans into account. This is the proper moment when we should have got certain things from the Bombay State. You are well aware that the present Maharashtra State is making certain gifts for Gujerath. Several items are there. But one important aspect which we inherited as a result of the States Reorganisation was the cost of administration resulting from pay scales, etc. We have to solve this problem of inequalities in pay scales and we are already thinking in terms of appointing a committee to solve this vexed question and because we have to incur further expenditure on this account, I feel it necessary for this Government to approach the Government of India to obtain certain concessions from Bombay in this behalf and see that this question is urgently solved. Government of Mysore will have to plead with the Central Government on this matter. Supposing tomorrow the Maharashtra and the Gujerath are set up as two different States, then we will have to face a very difficult position. We cannot press our claims in respect of these two States. Therefore, this is the proper moment when the Government of Mysore should try if it is possible to see that this question is taken up with the Government of India...

SRI KADIDAL MANJAPPA.—Is it the suggestion of the Hon'ble Member that we should revise the S.R. Act?

SRI M. C. NARASIMHAN.—So far as the S.R. Act is concerned, I am fully aware that there is no revision involved in this. The question of pressing for the financial settlement has nothing to do with it. In fact the S.R. Act itself provides for it. Otherwise, there is no meaning in our saying that this question would be settled subsequently. Where is the question of the S.R. Act being amended?

Why I am saying this is because we have already under contemplation the question of revision of pay scales and we are thinking of a committee for this purpose. Where do we find the finances necessary for this? In order to solve this problem, I think it is in our interest to approach the Government of India now alone, instead of bargaining with either the future Maharashtra or the Gujerath State.

Sir, since the time at my disposal is very short, I do not wish to go into details.

Sir, we see that the expenditure on general administration is rising fast. There is already a net increase of ten per cent. Compared to what we were spending in 1955-56 and what we are spending in 1960-61, it has already increased by ten per cent. If we take into account the possible increases in salary, etc., then it will be still more. There is an increase in the number of people also. Sir, some way must be found for the purpose of augmenting proportionately the resources of the State. Unless this is done, it always becomes impossible for us to do justice to development works under the Plan is the point which I want to make here.

Sir, the next point I would like to touch here is in regard to the Information Department. Sir, the question of the Information Department is coming up repeatedly before this House. Government have threatened repeatedly that they would undertake a reorganisation of this Department. I have heard the Chief Minister saying so often that the reorganisation of this Department is in the offing or on the anvil. But so far, though considerable time has elapsed since the announcement of the Chief Minister and since the announcement of the desire of the

Government, no concrete or positive action in regard to this matter has been taken at all. I do not know what sort of reorganisation is contemplated. I do not wish to dwell at length on the fact that the publicity section or the information section of the Government is very poor. It is rather very unfortunate coming as it does from me, a Member of the Opposition. But I am only looking at it from this point of view that the Government do not know how to blow its own trumpet. At least a Government must know how to blow its own trumpet. I can understand political parties not being able to do it. But a Government, with so much money at its command, with so much authority at its command with so much machinery at its command does not know how to beat its own trumpet and if what little is done, is not done in an enlightening and educative fashion, then there is something wrong with the Government.

SRI J. H. SHAMSUDDIN.—Did you have any refresher course?

SRI M. C. NARASIMHAN.—I think the Congress as a Party is able to beat it much better. The Congress Party to which my Hon'ble friend Sri Shamsuddin belongs does not require any training. When its Government is not able to do it, the Congress Party has even gone to the length of using and misusing the authority vested with them as a Ruling Party, for this purpose.

Sir, my Hon'ble friend Sri Mallaradhya has already dealt with the point about Information Centres. When we ask for information at these Centres, we do not get it at all or we do not get adequate information.

Sir, let us take one more issue connected with this policy of advertisements. Sir, we have often criticised here that the recent decision of the Government in the matter of handing over the distribution of advertisements to a private agency was wrong. I will not go into it and it is rather academic now to discuss the theoretical principle behind it. I do not wish to go into that aspect of the matter. I would only say this much. Now that the Government has decided to hand

it over to a private advertising firm, for a moment let us not quarrel. But our task is to find out how far even that arrangement is adequate and how far Government has discharged their responsibility properly. I am not going into the question of principle. This firm is handling our advertisements and fifteen per cent commission has to be deducted from those people—from newspapers and other persons who receive advertisements. So far as the newspaper advertisements are concerned, I must say frankly, it is definitely a loss. Firstly proportionately the Government must have increased the advertisement rates also. Secondly, in the selection of personnel, I am afraid the Government has been influenced by vested interests. I will definitely make this charge because of one circumstance. This firm which is supposed to be discharging this task very efficiently, does not have a Kannada Translator to translate the matter into Kannada which is the regional language of this State and consequently advertisements are sent to newspapers in English and the local papers will have the choice of translating the matter in its own manner. Here is a firm which cannot translate advertisements into Kannada for publicity in the local papers and still it is considered to be very efficient.

Secondly Sir, this Firm does not even have a bank account in any of the local banks so that, each money has to be paid through the Banks in Bombay resulting in extra charges in regard to commission and I do not know whether this is due to local patriotism. The only point I wish to make is that probably influential people have brought pressure on the Government and Government must have yielded to it. It cannot be anything else.

In regard to the question of distribution of advertisement to newspapers, sometime back, i.e., in the year 1953 when a similar question came up for discussion Sri A. G. Ramachandra Rao, the then Minister, while replying to an Hon'ble member Sri N. C. Nagaiah Reddy said that generally the views of the papers on the current political question were taken into consideration. That principle was apparently a sound

(SRI M. C. NARASIMHAN)

one. Today, if we examine the principle of distribution of advertisements, it is far remote from that principle. The papers which are slightly critical are not favoured. There are a number of newspapers started—there is our Deputy Minister who permits starting of a paper or putting down of a paper—and they are favoured with these advertisements. If we look into some of the weeklies or newspapers, continuously for 4 or 5 issues they carry advertisements of several departments of the Government. Formerly, so far as the Mysore Sandal Oil Factory was concerned, Sri A. G. Ramachandra Rao stated that the Government was not very much interested in advertisement because its product was mainly exported. It is a monopoly business. They did not worry about spending money on advertisement unless they wanted to favour a particular person. If it is a question of patronage, I have nothing to say. Nowadays, the Mysore Sandalwood Oil Factory has decided on largescale advertisement. I thought that much purpose would be served by exporting it and that there was no need for advertising it, but today we are having the present situation. I know the Government of India give advertisements to small newspapers but unfortunately the Government of Mysore does not seem to be interested in the same manner. While looking into the general principle in the matter of distribution of advertisements, I am afraid the Government is influenced by considerations other than principle laid down in earlier times.

Sri K. HANUMANTHAIA.—It creates a monopoly. In a socialistic pattern of society such a thing cannot be encouraged by the Government.

Sri M. C. NARASIMHAN.—Thank you. The Government of India follow the principle laid down by the Press Commission. The Press Commission definitely made certain recommendations in respect of small papers. They have stated that they should be encouraged. But, unfortunately it is not done here. Today we find an entirely different pattern. Only because one or two

influential persons are there, several weeklies get a large amount of advertisement revenue and repeatedly every time every department hastens to rush to one of the particular weeklies and give advertisements continuously. It is definitely not a policy consistent with democratic distribution of advertisements or even news.

I would like to say a few words about the judicial administration. A point was raised by Sri B. Shyam Sunder about the cost of writ petitions and other legal processes. So far as the Supreme Court is concerned it is almost an impossibility for an ordinary person to go there. I know it is not directly in the hands of this Government. If our aim is to see that justice should be made available to everybody, at such heavy costs that are now charged, we are almost denying justice to ordinary men. Any relief by way of writ or relief under Article 136 of the Constitution is almost deprived on account of prohibitive cost. But, anyway I leave it to the Government to see that something is done.

There is also another matter about the appointment of High Court Judges. Of course it is vested with the President of India. The present procedure is that the Chief Ministers are consulted and no other Ministers are consulted. There is no obligation to consult them. Is it not necessary to think in terms of seeing that so far as High Court appointments are concerned, it is not merely consultation with only the Chief Minister or the Law Minister but with the entire Cabinet would be helpful? Otherwise the best thing would be to leave it free and no consultation?

Sri K. HANUMANTHAIA.—The procedure is really this: when the Chief Minister makes a recommendation he consults his colleagues formally or informally. That has been the established practice.

Sri M. C. NARASIMHAN.—If that is so, I do not say anything. Last time in respect of one question it was stated specifically that the Chief Minister was consulted.

The other thing that I would like to stress here is, the delays in the High

Court. It is my experience especially in respect of industrial disputes, that there is enormous delay. In respect of one of my own questions for oral answer, I see that a large number of cases especially in the industrial field, there is delay to a considerable extent. I understand that even for obtaining copies it takes a minimum of three months. Supposing we want to go in appeal to the Supreme Court, it takes nothing less than three months to get copies. The Government must see that this delay is not caused. I am not talking here about the judicial processes of hearing evidence, etc. If this physical thing of getting copies were to take months and months, what would be the fate of parties? We can very well understand the difficulty. I leave this matter at that. I would only urge that it is absolutely necessary to reduce the cost in respect of stamps, registration, cost in respect of Supreme Court petitions under Article 136. The Government must also see that quick justice is rendered and that quick measures are adopted.

ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ (ಗಾಂಧಿನಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, 1960-61ನೆಯ ಸಾಲಿನ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ಅಥವಾ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರು ಬರುವುದು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವನ್ನಪಲಂಬಿಸಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ದಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯ ಒರೆಗಳು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನು ಈಗ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮೊದಲು ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಮೇಲೆ "ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲಸ ದೇವರ ಕೆಲಸ" ಎಂದು ಬರೆಸಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಓದಿಕೊಂಡಾದರೂ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ, ಸತ್ಯತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ನಡೆಸಲಿಲ್ಲ. ಅದು ದೊಡ್ಡವರಿಗೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾಣಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಆಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಆಳಿಸಿ "ಸತ್ಯಮೇಲೆ ಜಯತೇ" ಎಂದು ಬರೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಮುಂದಾದರೂ ಸತ್ಯದಿಂದ ನಡೆಯಬಹುದೆಂಬ ಭಾವವನ್ನುತ್ತ. ಈಗ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಾದುವು ಎಳ್ಳಮ್ಮಲಿ ಆ ಶಬ್ದದಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿಲ್ಲ. ಅಸತ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ; ಇದ್ದುದನ್ನು ಹೇಳದೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕಲಿತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಹೋಗಬೇಕು.

ಇನ್ನೊಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನೋಡಿದರೆ ಮೇಲೆ ತಕ್ಕಡಿ ಗುರುತಿಸ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕೆಯಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆ ಗುರುತು ಸಮತಾಭಾವದಿಂದ, ಸತ್ಯದಿಂದ, ಧರ್ಮದಿಂದ ಒಂದೇ ನಮನಾಗಿ ಆಡಳಿತ

ವರ್ಗದವರು ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ ಎಂದು ಇರಬಹುದೇನೋ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಪಕ್ಷಪಾತ ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ಸಚಿವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಪಕ್ಷಪಾತವಿಲ್ಲದಂತೆ ಸತ್ಯತನದಿಂದ ವರ್ತಿಸಲು ಆ ತಕ್ಕಡಿಯು ಗುರುತಿಸ ಎದುರುಭಾಗದಲ್ಲಾದರೂ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಹಾಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಸತ್ಯ ನುಡಿಯುವುದನ್ನು ಕಲಿಯಲೆಂದು ಎನಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

5 P.M.

ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಆಡಳಿತದ ಖರ್ಚಿನ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುವ ಮುಂಚೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಾರ್ಯಾಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ಅಥವಾ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರು ಬರುವುದು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ದಕ್ಷತೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಗಳ ಒರೆಗಳು, ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಆಡಳಿತ.

ನಾನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಯವ್ಯಯ ಚರ್ಚೆಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾಯಿತು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೊಟ್ಟ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಮಾಡಿದ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಬಹಳ ಲಭ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ತಾವೇ ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ವಿವೇಚನಾರಹಿತವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಷಾದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಭಾಷಣ ಮತ್ತು ಉತ್ತರಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಆಡಳಿತ ಹೇಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಲಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಮೊನ್ನೆ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಅರ್ಥಿಕ ಸಚಿವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಇಬ್ಬರು ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಶ್ನೆಯುಕ್ತವಾಗಿ ಟೀಕಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಮುಂದಾದರೂ ವಿವೇಚನಾಯುತರಾಗಲಿ ಎಂದು ಅರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆಯುಕ್ತವಾಗಿ ಟೀಕೆಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅವರಮನೆಯ ಪಾಸಗಿ ಆದಾಯ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಟೀಕಿಸಿಲ್ಲ. ಔಸಗಿ ಎನೇನು ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರೆಂದು ನಾವು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬ ದೊಡ್ಡದೋ ಅಥವಾ ಸಣ್ಣದೋ ಎಂದು ನಾವು ಪ್ರಶ್ನಿಸಲಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾವು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಬಡ ರೈತರ ತೆರಿಗೆಯ ಹಣ ಸರ್ವವಿನ್ಯೋಗವಾಗಲು ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮುಂದೆಯೂ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಅವರ ಪ್ರಶ್ನೆಯುಕ್ತ ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಲಿ ಅವರ ಪ್ರಶ್ನೆಯುಕ್ತ ವ್ಯವಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಲಿ "ಚಕಾರ" ಶಬ್ದವನ್ನು ನಾವಂತೂ ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರು ಅಡ್ಡಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅದರೂ ಕೂಡ ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥಿಕ ಸಚಿವರು ಇಬ್ಬರು ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರು ಟೀಕಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಯಾವಾಗಲೂ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು ಎಂದು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ನಾನು ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು ಎಂದು ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳದೆ ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥಿಕ ಸಚಿವರು ಎಂದೇ ಬಾಯಿ ತುಂಬಿ ಅವರನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನೂ ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ ನೀವು ಹಣವನ್ನು ಸರ್ವವಿನ್ಯೋಗ ಮಾಡಿರಿ, ದುಂದು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿ ಬೇಡಿರಿ ಎಂದು ನಾವು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಅದನ್ನು ತಪ್ಪು ಅಥವಾ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

(ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ)

ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಏನು ಟೀಕೆಮಾಡಿದ್ದೇವೆ? ಮುಂದೆ ಅದರೂ ಕೂಡ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಕೊಳ್ಳಲಿ, ಹಣವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಬಳಸುವುದರಿಂದ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಾನಂತೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಸೌಜನ್ಯ, ಘನತೆ ವಿವೇಚನೆಗಳಿಂದ ನನ್ನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಅರಿತು ಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ಇಬ್ಬರು ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನಕರ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿ, ಅವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ವಿವೇಚನಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತತೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಅವರ ಸ್ವಾವಲಂಬಿ ನಮಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ನೋಡಲಿ, ಅವರು ಈಗ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ. ಆದರೆ ಅವರ ಅನುಮಾಯಿಗಳು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಲಿ ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮುಗುಪ್ಪಾಗಿ ಏನು ಹೇಳಿದರೂ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಏನಾದರೂ ಹೇಳುವುದು ವಿವೇಚನಾಯುತವಾದುದೇ ಹೇಗೆಂದು ನನ್ನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಯೋಚಿಸಲಿ ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸದಸ್ಯರ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಟೀಕೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಲಿ ಎಂದು ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಯಿತು. ಆದಳೆಂದಲ್ಲಿ ದುಂದು ಬರ್ಚು ಇನ್ನೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಿಳಿಜನರ ಕಮೀಷನರುಗಳ ಹುದ್ದೆಗಳು ಅದಷ್ಟು ಅಪ್ರವಾಗಿ ರದ್ದಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದಳೆಂದಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಮತ್ತು ಉಪ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕಡೆಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಕೆಲವು ತಜ್ಞರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಯೋಚಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ಷೇಮ ಖಾತೆಗಳಲ್ಲಿ ದುಂದು ವೆಚ್ಚ ತುಂಬಾ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಅಪಪಾದ ಇದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಗಮನ ಕೊಡುವುದು ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಮತವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದಾದ ಎಷ್ಟೋ ಬಾಬುಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳು ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ನನ್ನ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಬರೀ ಭಾಷಣಗಳ ಪ್ರಚಾರಗಳಿಂದ ವ್ಯಕ್ತ ಹೆಚ್ಚುವುದಿಲ್ಲ. ದರ್ಜೆ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತ ಹೆಚ್ಚುವುದಿಲ್ಲ. ವಿವೇಚನೆ, ಏನಯ ಕಾರ್ಯ ನೀತಿಗಳಿಂದ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಆದಳಿತ ಸುಗಮವಾಗುತ್ತದೆ, ಎಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುವ ವಿಚಾರ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಆದಳಿತ ಈ ರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ನಾನು ಸಮುಕ್ತಿಯಿಂದ ನಂಬಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಪಾಗ ಯಾರ ಭೇದ, ಭೇತಿಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗದೆ ನೇಮಿಸಬೇಕು. ನಾನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಆಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಷನರೊಡನೆ ಒಂದು ಡಿಸ್ಕಿಕ್ಯುಷನ್ ಹೋದಾಗ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು N.E.S. ಕೆಲಸ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆದಿದ್ದರೇ ಎಂದು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅರ್ಥವೇ ಅವರಿಗೆ ಅದಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡುತ್ತಾ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ ಎಂದರೆ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಧಣಿ. ಅಂಥವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ವಯಸ್ಸಿರಬೇಕು. ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆ ವಿಶಾಲ ಅನುಭವ ಇರಬೇಕು. 24 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನಿಂದ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ ರಿಟೈರ್ ಆಗುವವರೆಗೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ಪಡೆಯುವ

ತಾರೆ. ಅವರಿಗಿಂತ ವಯಸ್ಸಾದವರು, ಅನುಭವವಿರುವವರು ಸರ್ವಿಸ್ ಆದರು ಅವರ ಕೈ ಕಳೆ ಕೊಳೆಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಅನ್ಯಾಯ.

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಪಾಸ್ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ನಮಗೂ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಾವು ಪಾಸ್ ಮಾಡಬಹುದು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆದಿದೆ.

Sri K. HANUMANTHAIYA.—May I tell the Hon'ble Minister that these junior officers may be so disposed of in the vast organization of the Government without giving them the highest incentive responsibility? It all depends upon the wisdom with which you dispose of the officers to the national works.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—That is what is being done at present.

Sri K. HANUMANTHAIYA.—I do not want to go into details. It is not being done.

ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಇಂಥಾ ಅನ್ಯಾಯಗಳು ಆಗದಂತೆ, ಅಂಥವರನ್ನು ನೇಮಿಸುವಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ದೇಶದ ಹಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಸರಿಯಾದವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನಿರ್ಮಾಣ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಉಪ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಶಕ್ತವಾತ ದೃಷ್ಟಿ ತುಂಬಾ ಬಿದ್ದಿದೆ, ಎಂಬ ದೂರುಗಳು ಬಹಳವಾಗಿವೆ. ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಆಕ್ಷರಶಃ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಸ್ಥಳ ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರಿತು ಬೇಕಾದ ಮಾರ್ಪಡು ಮಾಡಲಿ. ರೇಜಿಕೆಯ ಅಥವಾ ಪ್ರಯತ್ನಕರ ದೈವಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಧಿಕಾರ ಕೈಯಲ್ಲವೆಯೆಂದು ಕುರಿತೋಳ ನ್ಯಾಯದಿಂದ ಬೇರಾದವರಿಗೆ ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡುವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇಂಥಾ ಕಿರುಕುಳಕ್ಕೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡವರ ಸಾಕ್ಷಿ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳುಂಟು. ಈ ನಿತಿಯಿಂದ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಕೀರ್ತಿ ಶಾಲೆಗಳಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳು ಸನ್ನೆಲ್ಲರುವುದರಿಂದ ಯತ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಸರ್ಕಾರದ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರ ಮೇಲೆ ಆಪಾದಿಸಬೇಕಾಯಿತು.

ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ. ಅರಣ್ಯ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡವರ ಬಂದುಗಳಿಗೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟು ಬಗ್ಗೆ ಅಸಂಬಂಧವು ಪ್ರಶೋತ್ತರಗಳಾದುವು, ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಧಾರಾಕಾರವಾಗಿ ರೇಖನಗಳು ಬಂದುವು. ಇದು ಆದಳಿತಕ್ಕೆ ಕಳಂಕ ತರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಡೆದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಹಾಗೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಶ್ರುತಿನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಆದಳಿತದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ದುಂದು ಬರ್ಚು ಮತವ್ಯಯ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಕೌಂಟ್ಸ್ ಜನರಲ್ ಅವರ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಆಕೌಂಟ್ಸ್ ಸಮಿತಿಯವರ ವರದಿಗಳ ಸಲಹೆಗಳಂತೆ ನಡೆದಲ್ಲಿ ಆದಳಿತ ಸುಗಮವಾದೀತೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಕೆಲವು ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಸದಸ್ಯರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬೇಡವಾದವರಿಗೆ ಸರಕಾರದ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಪಕ್ಷಪಾತವಲ್ಲವೇ? ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಮಾಗಡಿ ರೋಡಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೈಸ್ಕೂಲು ಆಗಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಿಯಮವಿದೆ, ಪಾಲಿಸಿ ಇದೆ ಅದರಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುತ್ತಾ ಇದುವರೆಗೂ ಅದನ್ನು ಕೊಡದಿರುವುದೇ ಸಾಕು. ಅದೇನು ನಿಯಮ? ಬಡಜನರು, ಕೂಲಿ ಕಾರರು, ಹಿಡನಾರುವ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಕೊಡಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಿಯಮಗಳಿಂದ ಅಡ್ಡಿಯಾಗುವುದಾದರೆ ಆ ಕೆಟ್ಟ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ನುಟ್ಟು ಹಾಕುವುದೊಳ್ಳೆಯದು.

ಅಮೇಲೆ ಹರಿಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರವಾಸ ಹೋದಾಗ ಜನರಲ್ಲಿ ಜಾತೀಯತೆಯ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಅವರು ಉದ್ದಿಕ್ತರಾಗುವಂತಹ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹರಿಜನರು ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಬೇಕು. ಹರಿಜನರ ಎಳೆಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ತುಂಬಾ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಇದೆ. ಆದರೆ ಉತ್ತೇಜ್ಜೆಯಿಂದ, ಭಾಷಣಗಳಿಂದ ಹರಿಜನರ ಎಳೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನಾದರೂ ಹರಿಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳನ್ನೂ, ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನೂ ಕಲಿಯಬೇಕು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ (ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಶಾಖೆಗಳ ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು, ಎಲ್ಲ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರು, ಯಾವಾಗ ಮಾಡಿದುದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಮ. ತಿ. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ನಾನು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದರೂ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಹೊರತು ನಮ್ಮ ನೆ ಕೇಳಿಕೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗ ಬೇಕಾದರೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಒಪ್ಪಿದರೆ, ಎಲ್ಲ ಏನು ನಡೆಯಿತು, ಇಷ್ಟೇ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾತನಾಡಿದರು ಎನ್ನುವುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಹೇಳುವ ವಿಷಯಗಳು ಸರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಕೈಗೆ ಕೊಡಿ. ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾನೂ ಕೂಡ ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯತ್ವಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಲು ತಯಾರಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಸದಸ್ಯತನವನ್ನೇ ಪಣವಾಗಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ರಾಜಕೀಯ ಅಥವಾ ವೈಯಕ್ತಿಕ ದ್ವೇಷಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅಧಿಕಾರ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಕಾರಿ ತೋಳ ನ್ಯಾಯದಿಂದ ಬೇಡವಾದವರಿಗೆ ಕರುಣು ಕೊಡುವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇಂತಹ ಕರುಣಕ್ಕೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡವರ ಸಾಕ್ಷಿ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳುಂಟು. ಈ ನೀತಿಯಿಂದ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೀರ್ತನಾಂಗಳಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳೂ ನನ್ನಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಯತ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಸರಕಾರದ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರ ಮೇಲೆ ಆಪಾದನೆ ಬೀಕಾಯಿತು.

ಸರಕಾರ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಆ ಕಮಿಟಿಗಳಿಗೆ ಸದಸ್ಯರ ಹೆಸರನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಯೋಚಿಸಿದ್ದೇವೆ! ಕಮಿಟಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿರುವುದೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ

ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಯೋಚಿಸುವೆವೆ! ಈ ಕಮಿಟಿಗಳಿಗಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬರ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ರೆಕ್ಕೆ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿದರೆ ಕಿಲ್ಲಿಗೆ ಅತ್ಯಲ್ಪರಲ್ಲರೂ ತೃಪ್ತರಾದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ!

ನಾವು ಮುಕ್ತಿಯರು ಹದಿನೆಂಟು ಜನರಿದ್ದೇವೆ. ಆದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಮಿಟಿ ಥೇ ಮನ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಉಳಿದವರಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಸಾಲದೆಂದು ನಿಮ್ಮ ಭಾವನೆಯೇ? ಕೇಳಿದಾಗ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಇದು ಸ್ವಾಯತ್ತವೇ! ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಮುಕ್ತಿಯರನ್ನು ಥೇ ಮನ್ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಇನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಇಮ್ಮಡಿ ಮುಮ್ಮಡಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ.

ಈ ಮಹಾ ನಗರಕ್ಕೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ನೀರು ಸರಬರಾಜಿನ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಂಡಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸರ್ಕಾರದ ಹೆಸರು ಚಿರಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ತಿಪ್ಪಗೊಡನಹಳ್ಳಿ ಜಲಾಶಯವಾಗಲಿ ಸರ್ಕಾರ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವ ಅರ್ಕಾವತಿ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಯೋಜನೆಯಾಗಿಲಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲಾರದೆಂದು ಮುಂದಾಳಿಕೊಡಬೇಕು, ದೂರ ದೃಷ್ಟಿಯ ತಪ್ಪು ರೀತಿಯ ಒಪ್ಪುವ ವಿಚಾರ. ಈ ಕುರಿತು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಂತೆ ಕಾವೇರಿ ನದಿಯಿಂದ ಸುಮಾರು ಐವತ್ತು ಮೈಲಿ ದೂರದಿಂದ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ಹೆಸರು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಈ ಕೀಳಿಗೆ ಸರಕಾರ ಪಾತ್ರವಾಗಬೇಕೆಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ರೋಪದೋಷಗಳಿವೆ. ಇನ್ನು ನಾವು ಏನು ಹೇಳಿದರೂ ನಮ್ಮ ಸಚಿವರುಗಳು ಬಹಳ ಲಚುನವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ನಾವು ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕೋ ಬೇಡವೋ ಎನ್ನುವಂತಾಗಿದೆ. ಮಾತನಾಡಬೇಕನ್ನುವ ಬೆಲೆಕಾಣಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬಹಳ ಮನನೊಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆಯಾದರೂ ಸ್ವಾಯತ್ತವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಬಿಡಿ. ಒಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ನುಣ್ಣು ಒಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಎನ್ನುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಒಂದು ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಬಿಟ್ಟು ಎರಡು ಕೋಟಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ನಮ್ಮ ತಲೆಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ಇದುವರೆಗೂ ಹೇಳಿರುವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ರೆಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆರಿತರೆ ಆರು ಪಟ್ಟಿ ಮರೆತರೆ ಮೂರು ಪಟ್ಟಿ ಎಂಬ ಗಾದೆಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಜನಪ್ರಿಯರಾಗುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ರಾಜಯ್ಯಶೆಟ್ಟಿ (ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ).—ಸರಾಸರಿ, ನಾವು ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಕೊನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾರಂಭಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಸಾಧಿಸಿರುವ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನೀವು ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳಿವೆ.

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ರಾಜಯ್ಯಶೆಟ್ಟಿ)

ಒಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ಅನೇಕ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ನಡೆಸುವಂತಹದು. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಿಂದ ಬಂದಿರುವಂತಹ ಭಾಗವನ್ನು ಯೋಜನೆಮಾಡಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬಂದಿತಾಗಿಯೂ ನಾವು ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು, ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು, "The Opposition wants to take advantage of the party rift" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಯಾವುದನ್ನೂ ಯೋಜನೆಮಾಡಲು ಪುರಸ್ಕರಣೆ ಇಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಸ್ನೇಹಿತರು "ನಾನು ಭದ್ರಂ, ಪಟ್ಟಭದ್ರಂ, ಪಕ್ಷಭದ್ರಂ, ತ್ರಯಮೇವ ಪ್ರಭುತ್ವಸ್ಯ ಸಾಧನಂ," ಆಧಿಕಾರವು ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮುಸ್ತಿ ಸತ್ಯಂ ನಾಸ್ತಿ" ಎಂದು ಶ್ಲೋಕದಂತೆ, ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಯ ಬಹುದು. ಈ storm mattersನಲ್ಲಿ ಏನಿಬೇಯೋ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುವುದೇ ಕಷ್ಟ. ಏತಕ್ಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇವೊತ್ತು ನೀವು ರಚನೆಮಾಡಬೇಕೆಂತಹ ಬೋರ್ಡುಗಳು, ಹೊಸ ಹೊಸದಾಗಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವಂತಹ ಉದ್ಯಮಗಳು ಇವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಒಂದು ಮೆಚಾರಿಟಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದನೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿರುವ ಕಿರುಕುಳಗಳು, ಎಲ್ಲ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ Even the Ruling Party Members have encroached upon us

ಎನ್ನುವಂತೆ ಅವರ ಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ರೂಲಿಂಗ್ ಪಾರ್ಟಿಯಲ್ಲಿನ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದರಾಸು ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಏನು ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ, ಅಂಧಕ್ಕೆ ಏನಾಗಿದೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಜನೆಮಾಡಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಾವು ಒಂದೆರಡು ಬೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಸಹಾಯದಿಂದ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅವು ಇವೊತ್ತಿನ ದಿನ ಅಂಧದಲ್ಲಿ ನಾಗಾರ್ಜುನ ಸಾಗರ ಮತ್ತು ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಲಗ್ನೇಟ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಗಳೊಡನೆ ಸರಿಸಮವಾಗಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕಡೆ ನೂರು ಕೋಟಿ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ನೂರೊಪ್ಪತ್ತು ಕೋಟಿಯವರೆಗೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವಾಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಎರಡು ಮೂರು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಏಕೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಂದರೆ ನೀವು power ಇಲ್ಲ, ಹಣವಿಲ್ಲ, ಎನ್ನುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದೀರಿ ಹಾಗೆ ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ದೇಶದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪುರಸ್ಕರಣೆ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ತುಮಕೂರಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಇಲ್ಲದ್ದಾರೆ. ಅವರೂ ಒಂದು Joint Responsibility ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಯಾವ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಅವರ ದುಯ್ಯವಲ್ಲದೇ ಯಾವುದೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಹುದು.

ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಾನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಜವಾನನನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ನೋಮಿನೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಅಥವಾ ಯಾರಾದರೂ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆಡರ್‌ನ್ನು ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಲೆಕೆಗಿಸಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಪ್ರವೇಶಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದೇ ನನ್ನವಾದ. ಅವರು ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಟೀಪರಿಕಾರ್ಡ್? ಇದ್ದಾಗ ಏನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು, ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಕೈ ಬೆರಗಿನ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಈಗ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ನಮಗಿಂತಲೂ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅವರೇ ಗಟ್ಟಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಜವಾಬು ಕೊಡುವುದನ್ನು ಕಲಿತಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮರೆತು ಮಂದಿನ ಎರಡುಮರ್ಪಗಳಲ್ಲಿ ಅಗಬೇಕಾಗಿರುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಈಗಲೇ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ನವಲಹಳ್ಳಿ ಎಂಬ ಒಂದು ಗ್ರಾಮವಿದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲೂ ಗಣಪತಿ ಉತ್ಸವಕ್ಕಾಗಿ ಅಹ್ವಾನಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಬಂದಿದ್ದರೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೊರಾರ ದಿಸ್ತ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಿಂದ ಒಬ್ಬ ವಾಹನಿಯರು ಭಾಷಣ ಮಾಡಲು ಬಂದಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿನ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ನಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಕೆರೆ ಬೇಕು, ಕಟ್ಟಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ನೀವು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ನಿಮಗೇನೂ ಸೌಕರ್ಯ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಘಂಟಾ ಘಂಟೆವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ನೀವು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸೇರಿ ಮೆಚಾರಿಟಿ ಅಲ್ಲವೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಎಲ್ಲೋ 50-60 ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲಾ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ಸ್ ಎಂದು ಬಹಳ ಅಭಾಸವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ಏನು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಂತಹ ಸಣ್ಣ ವಿಚಾರಗಳಿಗಲ್ಲ ಕೈ ಹಾಕಬಾರದು. ಭಾರಿ ಭಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಒಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವಾಗ, ಒಂದೊಂದು ಯೋಜನೆಗೆ 140-240 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವಾಗ, ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಾಯ ಎಲ್ಲದವಾಗೆ, ದ್ರೋಹ ಎಲ್ಲದವಾಗೆ ಜನಗಳು ಕೊಡತಕ್ಕ ಹಣ ಸದ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗಿ ವಂತೆ ಯೋಜನಾ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅರೀತಿ ಜನಗಳಿಗೆ ದುರ್ಯೋಧನೆ ಮಾಡುವಂತಹ ಭಾಷಣವೆಂದು ನಿಜವಾಗಿ ಮೊದಲು ಗೊತ್ತಾಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಅಂತಹದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನೇ ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ನಹಾಯ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಷಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅನ್ಯಾಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರೊಬ್ಬರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಇವೊತ್ತೂ ಸಹ ಕೊರಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಡ್ಯೂಸರ್‌ರೋ ಎಂದು ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಯಾವ ಸೊಸೈಟಿಯೂ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಚಾರ್ಲೆ-ಟಾಮಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಲ್. ನರಸಿಂಹಯ್ಯ.—ಆ ಸದಸ್ಯರು ನಮ್ಮ ಪಾರ್ಲಿಯಮೆಂಟೋ, ನಿಮ್ಮ ಪಾರ್ಲಿಯಮೆಂಟೋ!

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ರಾಜಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎರ್ರಾ ಪಾರ್ಟಿಗಳಿಗೂ ಸೇರಿರುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ, ಆದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮವರೇ, ನಮ್ಮ ಜನ, ಎಲ್ಲವೂ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷವೇ, ಎರ್ರಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಂತೆಯೇ ಎಂಬುದಾಗಿ ಭಾವಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ ದೇಶವೇ ಉದ್ಧಾರವಾಯಿತು ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಪಾಲಿಸಿ ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದೇನೋ ಅವರಲ್ಲ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಹಂಗಿನಕರೆ ಒಂದು ಒಂದು ಗ್ರಾಮ, ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಡಾಕ್ಟರ್ ಇದ್ದರು. ಇವರಿಗೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆರ್ಡರ್ ಬಂದಿತ್ತು. ಆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅದೇ ಡಾಕ್ಟರ್ ಇರಬೇಕೆಂದು ಜನಗಳ ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ, ನಾನು ಕೋಗಿ ಆರೋಗ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಆಡಾಕ್ಟರ್‌ನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ರೀಟೇನ್ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆರ್ಡರ್ ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಅವರು ಆಗಲೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಮೂರುವರ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದು, ಆರೋಗ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಕೆಲವರು ಮೂರುವರ್ಷಗಳಾದುವು, ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಬಿಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಕೇವಲ ಒಂದುವರೆ ವರ್ಷ ಆಗಿದೆ. ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದು ನೂಟಿಸಿದರು. ಆದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲರತಕ್ಕ ಆ ಒಂದು ಪಾಲಿಸಿಯ ಪ್ರಕಾರ ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾಯಿತು. ಅನಂತರ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹೆರೈಯೂನಿಟ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಂ. ಎಸ್. ಅವರಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲು ಹೋದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಟೆಲಿಫೋನ್ ಬಂತು. ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆರ್ಡರ್ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬಿಡಿ ಎಂದು. ತಮ್ಮ ಪಾಲಿಸಿ ಈಗ ಏನಾಯಿತು ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದ್ದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಜಾಯಿಂಟ್ ರಸ್ತೆ ಪಾನ್ಸಿ ಬಿಲಿಯ ಬೆರೆ ಎಷ್ಟಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಾದ ನಂತರ ಆ ಒಂದು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆರ್ಡರ್ ಬಂತು. ಆರೋಗ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಆ ಪೋಸ್ಟ್ ಪೋಲಿಯೋ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರೂ, ನಾನು ಎಂ. ಎಂ. ಎ. ಆಗಿ ಇಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಕೆಎಸ್‌ಎಸ್‌ಮಾಡಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದರೂ, ನನ್ನ ಮಾತಿಗೆ ಬೆರೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಇಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಜಾಯಿಂಟ್ ರಸ್ತೆ ಪಾನ್ಸಿ ಬಿಲಿ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದೇನೂ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಇದರಿಂದ ಆರೋಗ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮುಖಕ್ಕೆ ಮುಸಿ ಬಳಿದರಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗೆ ಅವಮಾನವಾಗಿದೆ. ನಾನು ಕೇಳಿದಾಗ ಏನೋ ಒಂದು ಸಮಾಧಾನ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟರು. ಇದರಿಂದ ಆರೋಗ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗವನಕ್ಕೆ ಈ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆರ್ಡರ್ ತರದೆ ಜಾರಿಮಾಡಿ ದ್ವಾರೋ ಏನೋ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನುಮಾನವಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಈಗ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬೋರ್ಡುಗಳು ರಚನೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಹತ್ತಾರು ಬೋರ್ಡುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಸಂಖ್ಯೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಸದಸ್ಯರಿರತಕ್ಕ ಬೋರ್ಡುಗಳಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಬೋರ್ಡು ಸರಿಯಾಗಿ ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾದರೆ ಸುಮಾರು ನಾರಾರು ಸದಸ್ಯರನ್ನೊಳಗೊಂಡ, ಅದರಲ್ಲಿ ತಜ್ಞರು ಇರತಕ್ಕ ಕಮಿಟಿಗಳು

ಇರಬೇಕು, ಈಗ ಬೋರ್ಡು ಬೋರ್ಡು, ಹ್ಯಾಂಡಿಕಾಪ್ಡ್ ಬೋರ್ಡು—ಈಗ ನಾನಾ ಬೋರ್ಡುಗಳು ರಚಿತವಾಗಿವೆ. ತಾವು ಏನೇನು ಯೋಜನೆಯ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ್ದೀರೋ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಾಧಿಸಲು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು. ಈಗ ಕಾಯರ್ ಬೋರ್ಡು ಎಂದು ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ 15-20 ಜನಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಬೋರ್ಡನ್ನು ರಚನೆಮಾಡಿದರೋ ಆ ಉದ್ದೇಶ ಸಫಲವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ನಿಜವಾಗಿ ಟಿ. ಎ. ಗೋಸ್ವರ ವಿಶೇಷ ಹಣ ಬರ್ಚಾಗ ಬಹುದು. ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಬೋರ್ಡುಗಳು ರಚನೆ ಯಾಗಿವೆಯೆಂದು ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವ ಉಪಕಾರವೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಹೇಳಿದರು. ನನಗೆ ಅದರ ವಿಚಾರವೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನನ್ನಂತಹವನನ್ನು ಆ ಕಾಯರ್ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಸದಸ್ಯನನ್ನಾಗಿ ನಾಮಿನೇಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಅವರೇ ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಅಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟರು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಾವು ಯಾವ ಬೋರ್ಡನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿದರೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯವಿದ್ದೇ ಇದೆ. ನಾವು ಕೊಡತಕ್ಕ ಗ್ರಾಂಟು ಜೊತೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಅರ್ಧ ಭಾಗವೋ, ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗವೋ, ಆ ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಹಣಸಹಾಯ ಕೊಡುವುದು. ಈ ತರಹ ಅದಾಯಿಗಳಿಂದ ಇಂತಹ ಬೋರ್ಡುಗಳು ರಚನೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿ ಕೊಟ್ಟ ಹಣವನ್ನು ಸಮುದ್ದೇಶದಿಂದ, ಯಾವ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೋ ಆ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಬರ್ಚುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಬೋರ್ಡುಗಳು ರಚನೆಯಾಗಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಆ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಹಣ ಬರ್ಚುಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅದರಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಉಪಕಾರವಾಗದೇ ಇದ್ದರೆ, ಆ ಬೋರ್ಡುಗಳು ರಚನೆಯಾಗಿ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು? ಅಂತಹ ಬೋರ್ಡುಗಳ ರಚನೆಗಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಹಣ ಒದಗಿಸಿ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು? ಅಂತಹುಗಳಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಲುಕ್ಸುಸ್‌ನೇ ಏನಾ ಇನ್ನೇನೋ ರಾಧವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಈಗ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್, ನಾಮಿನೇಷನ್ ಮತ್ತು ಪ್ರೊಮೋಷನ್ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಬಹಳ ಅಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲನಿಂದಲೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಇವಕ್ಕೆ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ತರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅವರು ಕೊಟ್ಟ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಂಗೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಒಂದೆರಡು ಕೆಸುಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಪ್ಪತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಮಿನಿಸ್ಟರ್‌ಮಿತ್ರ್ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವನು ಇಬ್ಬರನ್ನು ಎಫ್. ಇ. ಎಸ್. ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ನಾಮಿನೇಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವನು ಹೆಚ್ಚು ನುಡಿದಹಾಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್, ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಮಿನಿಸ್ಟರ್‌ ಮಿತ್ರ್‌ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ವಿಷಯ ಅವನು ಮಾತನಾಡಿದರೆ, ಸುಮಾರು

(ಶ್ರೀ ಸಿ ಕೆ. ರಾಜಯ್ಯಶೆಟ್ಟಿ)

ಎಂಟು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. 10-15 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿಯೇ ನಾಮಿನೇಟ್ ಮಾಡಿ ಸುತ್ತಾನೆ. ಸಂಚಾರ್ಯತಿ ಎರೇಕ್ಟ್ ಬರುತ್ತದೆ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೊರ್ಡ್ ಎರೇಕ್ಟ್ ಬರುತ್ತದೆಂದು, ಎರಡು, ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಇರುವಾಗ ಹೊಸವಾಗಿ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಇಬ್ಬರು-ಮೂವರನ್ನು ಆ ಪ್ರಕಾರ ನಾಮಿನೇಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಇದು ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಸ್ಥಾನಭದ್ರಂ, ಪಟ್ಟಣಭದ್ರಂ ಪಕ್ಷ ಭದ್ರಂ-ಈ ರೀತಿ ಮೂರು ಪಟ್ಟಣಗಳನ್ನು ಭದ್ರ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷ ಹೊರಟರೆ ದೇಶದ ಹಿತವಾಗಲೀ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಿತವಾಗಲೀ ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ವ್ಯಥೆಯಿಂದ ಹೇಳ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ನನ್ನ ಒಂದು ಇಂಟರ್‌ಪ್ರೇಷನ್ನಿಗೆ ಒಂದು ಉತ್ತರ ಬಂತು. ಗೆಜೆಟ್‌ರಾಯ್‌ಕಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ಚಿಂಪೂರರಿ ವೇಕೆನ್ನಿಗಳು ಎಷ್ಟಿದ್ದುತ್ತು, ಎಷ್ಟು ಫಿಲಪ್ ಮಾಡಿ ದ್ವೀಪಾ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ 280-306 ಎಂದು ಉತ್ತರ ಬಂದಿದೆ. ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇವನ್ನು ಪಿ. ಎಸ್. ಸಿ. ಗೆ ತಿಳಿಸಬಾರದು? ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತುವುದ ಕೋಸ್ಕರ ಮತ್ತು ಬೇಡಪಾದವರನ್ನು ತುಳಿಯುವುದ ಕೋಸ್ಕರ ತಮಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಫೇವರಿಟಿಸಮ್ ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ಚಿಂಪೂರರಿ ವೇಕೆನ್ನಿಗಳನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಫಿಲಪ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವನಂದೇಹವೂ ಇಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ಅಂಥಾದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪಿ. ಎಸ್. ಸಿ. ಗೆ ರೆಫರ್ ಮಾಡಿ ರಿಪ್ಲೈ ತರಿಸಿದೀರಾ? ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೆಲವು ನೌಕರಿಗಳನ್ನು ಕೊಡ ಬೇಕೆಂಬ ಪಾಲಿಸಿ ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ದೇಶದ ಜನಗಳಿಗಾಗಲೀ, ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕಾಗಲೀ ಯಾವ ಉಪಕಾರವೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈಗ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು, ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು, ಅಂಡರ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು ಎಲ್ಲರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಏಕೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳ ಇರಬೇಕು ಅವರನ್ನೇ ಜಾಯಿಂಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಿ. ಆದರೆ ಈಗಿರುವ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ ಗ್ರೇಡಿನವರು, ಎಷ್ಟೋಜನ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳ ಅಂತಸ್ತೆನ್ನಲ್ಪಡುತ್ತಾರೆ.

5-30 P.M.

ಅವರನ್ನೇ ಜಾಯಿಂಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಎಂದು ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಈ ಅಂಡರ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳೊಬ್ಬರು, ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳೊಬ್ಬರು ಇವರ ಮೇಲೆ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳೊಬ್ಬರು ಹೀಗೆ ಜನಜಾಸ್ತಿ ಆದಷ್ಟೂ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳ ಎರವಾರಿ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಇಂಥ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಮತ್ತೇನೂ ಪ್ರಯೋಜವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ಬೊಂಬಾಯಿನ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಹೀಗಿಲ್ಲ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬರು ಮಾತ್ರ ಜಾಯಿಂಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಎಂದು ಅಂಡರ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ದರ್ಜೆಯವರೊಬ್ಬರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಹಾಗೇಕೆ ಮಾಡ ಬಾರದು? ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ, ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ, ಅಂಡರ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಮತ್ತು

ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಐದು ಜನ ರಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಜನ ಜಾಸ್ತಿ ಆದಷ್ಟು ನಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತಿವೆ. ನಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಬೇಗ ಬೇಗ ನಡೆಯ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕೂಡಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿ ಒಳಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನಾನಾಗಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಈಗ ಆರು ರಾಜ್ಯಗಳು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಫ್ಲಡ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಫಂಡು ಎಂದು ಒಂದು ಫಂಡನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿವೆ. ಆ ಕಮಿಟಿಯವರು ಶಿಫಾರಸ್ ಮಾಡಿ ದತ್ತಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಈ ಫಂಡಿನ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುತ್ತಕ್ಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಏಳು ಎಂಟು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಹಾಯ ದೊರೆಯಿತು. ಕಳೆದ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಈ ಫಂಡಿನ ಹಾವಳಿ ನಡೆಯಲೇ ಇಲ್ಲವೇನು? ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಕಡೆ ಫಂಡಿನಿಂದ ಒಹಳ ಹಾವಳಿ ಯಾಗಿ ಭಾರಿ ಕಷ್ಟ-ನಷ್ಟಗಳಾದವು. ಆಗ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಕೂಡ ಏನಾದರೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ ನಮಗೊಸಹ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟು ಧನಸಹಾಯ ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಅದು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲವೇ ಅಥವಾ ಇವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಲಿಲ್ಲವೇ ಅದು ತಿಳಿಯದು. ಅಂತೂ ಕಳೆದ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಈ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಲಭಿಸುತ್ತಿದ್ದ ವರಮಾನವನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿಕೊಂಡೆವು. ಯಾವ ಪಾರ್ಷ್ವಯವರೇ ಆಗಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಕಾಲಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೋಪಯುಕ್ತ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸದಾಮಗ್ನರಾಗಿದ್ದರೆ ಇಂಥ ಯಾವುದಾದರೂ ಸ್ವೀಮುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ವಾದೀತು. ಈಗಾದರೂ ನಾವು ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳ ವರು ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದ ಮೇಲೆಯೂ ತಪ್ಪಿಗೆ ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳದೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಸ್ವೀಮುಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಬೇಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣದವರಮಾನ ದೊರೆಯುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿಸಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ, ಈ ಹಿಂದೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ನಮ್ಮ ಉದ್ಯಾನ ವನಗಳನ್ನು ಅನೇಕಕಡೆ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಂಥ ಸುಂದರವಾದ ಪಟ್ಟಣ ಇಡೀ ಇಂಡಿಯಾದಲ್ಲೇ ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈಗ ಆರುತಿಂಗಳುಗಳ ಹಿಂದೆ ಕಲ್ಕತ್ತಾನಗರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ನೆಹರೂವರ ಏನೋ ಒಂದು ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದ ಕಾಲ ದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಷ್ಟು ಸುಂದರವಾದ, ಶುಚಿಯಾದ ನಗರ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲೇ ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅವರೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಅವರು ಅಸ್ತಳದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ನಮ್ಮ ಕಲ್ಯಾಣ ನಗರದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಾನವನಗಳೇ ಕಾರಣವೆಂದು ನಾನಾದರೂ ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. The only city in India which is a cosmopolitan city is Bangalore. No other city is a cosmopolitan city. Every tree blossoms into flowers. Every circle is covered into a garden and you cannot find a single beedi piece in the streets of Bangalore. ಎಂಬುದಾಗಿ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಅವರು ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಂಗಳೂರನ್ನು ಹೊಗಳಿ

ದ್ವಾರಿ. ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಕೀರ್ತಿ ಬಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಪುಷ್ಕೋದ್ಯಾನ ಇರಾಖೆ. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನ ಹೀಗೆ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿರುವುದು ನಮಗೊಂದು ಹೆಮ್ಮೆ. ಪಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವಂಥ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದಿದ್ದ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಹಾರ್ಟಿಕಲ್ಚರರ್ ಇರಾಖೆಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿತು.

ಉದ್ಯಾನವನಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು — ತರಕಾರಿ, ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಹೆಸರನ್ನು ಗಳಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಈಗಿನ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತೆತ್ತಿದರೆ ನಮ್ಮ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ವೂರನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗ ಹಣ್ಣುಗಳ ರಸ ದಿಂದ ಕೂಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಹೊರತು ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಆ ಇರಾಖೆಗೆ ಯಾವ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ವನ್ನೂ ನೀಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏಕೆ There should be an Industrial Engineer there should be a Chemical Engineer; there should be a specialist ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ? ಹೀಗೆ ಹೇಳತಕ್ಕವರು ವ್ಯವಸಾಯದ ಇರಾಖೆಯಿಂದ ಈ ಹಾರ್ಟಿಕಲ್ಚರರ್ ಇರಾಖೆಯನ್ನು ಏಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾಡಬಾರದು? ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದವರೇಕೆ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ? ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಆಹಾರ ಧಾರಣೆಗಳು ಏರುತ್ತಿವೆ. ಈ ದಿವಸ ಅಗ್ನಿ ದರದಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟವಾಗತಕ್ಕ ವಸ್ತು ಯಾವುದೆಂದರೆ ಅದು ತರಕಾರಿಯೇ. ಇಂಥಾ ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಸಾಮಾನಾದರೂ ಅಗ್ಗದ ದರದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಆ ನಮ್ಮ ಹಾರ್ಟಿಕಲ್ಚರರ್ ಇರಾಖೆಯು ಇಷ್ಟು ಮುಂದುವರಿದಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಮ್ಮೆಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ಈ ಇರಾಖೆಯ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಿಂದ ಎಲ್ಲ ನೋಡಿದರೂ ದ್ಯಾಕ್ಟಿ ತೋಟಗಳೇ. ಈ ದಿವಸ ಕೇವಲ ಬಡವನಿಗೂ ಸಹ ಈ ಹಣ್ಣು ಸಿಕ್ಕುವಂಥಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ನಾವು ಆಪೋಸ್ತೋಲಿ ಇಷ್ಟೋ ಈ ಒಂದು ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಾದರೂ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಇರಾಖೆಗೆ ಒದಗಿರತಕ್ಕ ತೊಂದರೆಯೇನೆಂಬುದನ್ನು I will say on Demand No. 20, where it is stuck up, either with you, or with the Finance Minister. ನಾವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ ಭಾವನೆಯಿಂದ ನೋಡಿದುದೇ ಆದರೆ ಈ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಕೀರ್ತಿ ಬಂದಿರುವುದು ಆ ನಮ್ಮ ಕೈಗಾರಿಯ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಂದ, ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯದಿಂದ, ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕೀರ್ತಿ ಬಂದಿರುವುದಾದರೆ ಅದು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ವನಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಹಣ್ಣುಹಂಪಲುಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ತರಕಾರಿಗಳಿಂದ ಎಂಬುದಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಹಣ್ಣುಹಂಪಲುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಬಾರತದಲ್ಲೇ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನಗಳಿಸಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ದಿವಸ ಹೆರ್ರೆ ಇರಾಖೆಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಒಬ್ಬರು ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಏರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 15 ರಷ್ಟು ವ್ಯವಸಾಯವೇ ಮುಖ್ಯ ಕಸು ಬಾಗಿರುವ ಕೂಡ ಆ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇರಾಖೆಗೆ ಒಬ್ಬ ಸ್ಪೆಷರ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇಲ್ಲ. ಹಾರ್ಟಿಕಲ್ಚರರ್ ಇರಾಖೆಗೂ ಏಕೆ ಒಬ್ಬ ಸ್ಪೆಷರ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇರಬಾರದು? ಇಲ್ಲವೇ ಈ ಹಾರ್ಟಿಕಲ್ಚರರ್ ಇರಾಖೆಯನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯದ ಇರಾಖೆಯಿಂದ ಏಕೆ

ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾಡಬಾರದು? ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಇರಾಖೆಯನ್ನು ಮಲತಾಯಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಎದಿಯಿಲ್ಲದೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಪುಷ್ಕೋದ್ಯಾನದ ಇರಾಖೆಯನ್ನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆಯೆಂಬುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಶ್ರೀ ನೆಹರೂರವರೇ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅನೇಕ ಭಾಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಲಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಇರಾಖೆಯನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿದ ನೋಡದೆ ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿ ದೇಶದ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಗಮನ ಹರಿಯುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಇರು ವಂಥಾ ಯೋಚನೆ ಒಂದೇ ಒಂದು. ಅಧಿಕಾರಗಳ ನ ಬೇಕು, ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಉಳಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಈ ಒಂದರ ಹವ್ಯಾಸದ ವಿನಾ ಬೇರೆಯೇನೂ ಇದ್ದಂತೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ಮನೋಭಾವ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ ಈ ಅಧಿಕಾರವಿನಿಲ್ಲ ನನ್ನ ಕೈತಪ್ಪಿ ಪಾರಿಜಾತ್ ದೆಯೋ ಏನೋ ಎಂಬ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಬರುಗಾಳಿಯೇ ಎದ್ದಿರುವಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದೇಶ ವರ್ಗ ಇಂದು ಇಂಥ ಒಂದು ಬಿಕ್ಕುನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಅವರವರಲ್ಲೇ ಈ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಕಿತ್ತಾಟ ಬಂದಿರುವುದು ದುಃಖಕೊಂಡು ದೊಡ್ಡ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಹಿಂದಿದ್ದ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲ ಮಂತ್ರಿಪದವಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೊಂದು ಟೈಪಿಂಗ್ ದೊರೆಯಲಿ ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಉಪ ಮಂತ್ರಿಗಳ ನೇಮಕದ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಅದರ ದೇನೂ ಅಂಥಾ ಅನುಭವ ಬರಲಾರದು, ದಕ್ಷತೆ ಬರಲಾರದು. There is nothing to excel experience ನಾನು ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದೆ, ನನಗೆ ಅನುಭವ ಬಂದಿ ಯೆಂದು ಯಾರು ಯಾರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಒರತಕ್ಕ ಕಾಗದಗಳಿಗೆ ಸೈನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇರುತ್ತಾರೆಯೇ ವಿನಾ ಬೇರೇನೂ ಆಗಲಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ ನವರು ನಾವು ವಿನಾ ಕಾರಣ ಆ ಪಕ್ಷದವರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ಯಾವ ಅನು ಯಯೂ ಇಲ್ಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಾರ್ಟಿಯಲ್ಲೇ ರಿಪ್ಪೆ ಇದೆಯೆಂದು ಹೊರಗಡೆ ನಿಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿಯವರೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅಂಥ ಪ್ರಸಂಗವಿರುವುದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರು ದೇಶದ ಹಿತದ್ವಯಿಂದ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಿತದ್ವಯಿಂದ, ಮೈಸೂರಿನ ಜನತೆಯ ಹಿತದ್ವಯಿಂದ ತಾವಾಗಿಯೇ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಯಾವ ದುರುದ್ದೇಶ ದಿಂದಲೂ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನೀ ಮಾತುಗಳನ್ನು ದೇಶದ ಹಿತದ್ವಯಿಂದ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾನಗಳು ಅದಲಿಬದಲಿಯಾದರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕರ್ಯಾಣವಾಗುತ್ತದೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ದೇಶಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯಾಗುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಲು ಏಕೆ ಸಂಶಯಪಡಬೇಕು? ದೇಶದ ಹಿತದ್ವಯದಿಂದ ಇಂಥ ರಾಜೀಕೀಯ ಮುಂದುವರಿಯದಿರಲೆಂದು ತಿಳಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಪಿ. ಸಿದ್ದಾಂತಿ (ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ್)—
ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿರತಕ್ಕ ಡಿಮಾಂಡು
ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡ
ಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ಜುಡಿಶಿಯಲ್ ಮತ್ತು
ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಕೋರ್ಟುಗಳಿರದನ್ನೂ ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ
ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡೋ-ಮೂರೋ
ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕೋರ್ಟುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟರೆ
ಸಾಲದು. ಯಾವ ಯಾವ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೋರ್ಟು
ಗಳಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಗೆಲ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟು ಕೋರ್ಟು
ಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ, ಜನತೆಗೆ ಬರ್ಹ
ಕಡಮೆಯಾಗಿ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ
ಯೊಂದರಲ್ಲಿಯೇ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ;
ಉಳಿದೆಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡಿರಿ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಜಾಗ
ಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಕಡಿಮೆ ಇರಬಹುದು, ಅದು
ದರಿಂದ ಅಡಿಶನಲ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಕೋರ್ಟು
ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರಿ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳು
ತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಡಿ. ಅಪೀಲು ಮಾಡ
ತಕ್ಕಂಥ ಕೋರ್ಟುಗಳೂ ಸೆಶನ್ ಕೋರ್ಟುಗಳೂ
ಜಿಲ್ಲಾ ಜಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಬಾಕಿ
ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಇರತ್ತದೆ, ಅನುಭವ ಶಾಲೆ
ಗಳಾದ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಇರುವುದಿಲ್ಲ; ಸರಿಯಾದ
ರೈಬ್ರರಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಹೆಡ್
ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್ ಸೆಷನ್ ಮತ್ತು ಅಪೀಲ್ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ
ಯೋಗ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿ
ನಲ್ಲಿಯೂ ಸಿವಿಲ್ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಕೋರ್ಟು
ಗಳನ್ನು ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ
ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಕೆಲವು ಕಡೆ
ಸೆಷನ್ ಕೇಸುಗಳು ಬಹಳ ಬೆಳೆಯತೊಡಗಿವೆ.
ಅದರಿಂದ ಕೆಲವು ಸಿವಿಲ್ ವರ್ಕ್, ಅಪೀಲ್
ವರ್ಕ್ ಮತ್ತು ಮಿಸಿರೇನಿಯಸ್ ವರ್ಕ್ನ್ನು
ಯಾವ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಕೋರ್ಟುಗಳೂ ನೋಡದ
ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಈ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಯಾರೂ ಲಕ್ಷ್ಯ
ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ 3-4 ವರ್ಷಗಳ ತನಕ ಸಿವಿಲ್
ಕೇಸುಗಳು ಹಾಗೆಯೇ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಭಾಗಗಳು
ಮುಂಬಯಿ ರಾಜ್ಯದೊಳಗಿದ್ದಾಗ ಏನು ಪ್ರವೃತ್ತಿ
ಇತ್ತೋ ಅದನ್ನೇ ಮಾಡಿರಿ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದೊಳಗೆ
ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಜಡ್ಜುಗಳ ರ್ಯಾಂಕ್ ಇಲ್ಲ. ಜೂನಿ
ಯರ್ ಡಿವಿಜನ್ ಒಳಗೆ ಯಾವ ಸಿವಿಲ್ ಜಡ್ಜುಗಳು
ನೀನಿಯರ್ ಆಗಿ, ಅನುಭವವನ್ನರಾಗಿ, ಹೆಸರುಗಳಿಸಿರು
ತ್ತಾರೋ, ಅವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೈಕೋರ್ಟು ಜಡ್ಜು
ಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್
ಜಡ್ಜುಗಳಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡು,
ಅವರಿಗೆ ಅಪೀಲ್ ಪರರ್ಗನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ
ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸೀನಿಯರ್ ಡಿವಿಜನ್ ಸಿವಿಲ್
ಜಡ್ಜುಗಳಿಗೆ ವಯಸ್ಸಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ
ಅಪೀಲ್ ವರ್ಕ್ನ್ನು ಕೊಡಬೇಡಿರಿ ಹೆಸರು, ಯೋಗ್ಯತೆ
ಇದ್ದ ಸಿವಿಲ್ ಜಡ್ಜುಗಳನ್ನು ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ಅಭಿ
ಪ್ರಾಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಜಡ್ಜುಗಳಾಗಿ
ಮಾಡಿ, ಅವರಿಗೆ ಅಪೀಲ್ ಪರರ್ಗ ಕೊಡಬೇಕು.
ವಯಸ್ಸಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸೀನಿಯರ್ ಡಿವಿಜನ್ ಸಿವಿಲ್
ಜಡ್ಜುಗಳ ಕೈಗೆ ಅಪೀಲು ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡ
ಬೇಡಿರಿ. ಇಷ್ಟು ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಶನ್ ಆಫ್ ಜಸ್ಟೀಸ್
ಸಂಬಂಧವಾಗಿ.

ಇನ್ನು ಜೈಲು ಆಡಳಿತದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ
ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ
ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಜೈಲು ಸಲುವಾಗಿ ಸೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್

ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್‌ನೊಳಗೆ ನಮ್ಮ
ರಾಜ್ಯದ ಕಾನ್‌ವಿಕ್ಟ್‌ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ; ಅಲ್ಲಿರುವವರು
ಗುಜರಾತ್ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ಬಂದವರು;
ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದವರು ಒಬ್ಬರಾದರೂ ಇಲ್ಲ. ಈ
ಸೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಸಲುವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು
ಬಹಳ ಬರ್ಹಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೊರಗಡೆ ರಾಜ್ಯ
ಗಳಿಂದ ಬಂದವರನ್ನು ಅವರವರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ
ಕಳುಹಿಸಿ, ಆ ಸೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿ
ರುವ ಬರ್ಹನ್ನಾದರೂ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಗುಜರಾತಿನ
ವರು ಗುಜರಾತಿಗೆ ಹೋಗಲಿ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು
ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿ. ನಮ್ಮವರಿಗೆ ಅದರಿಂದ
ಏನೂ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ. ಆ ಸೆಟರ್‌ಮೆಂಟಿರುವ
ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಬೇರೆ ಯಾವುದಕ್ಕಾದರೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿ
ಕೊಳ್ಳಿ. ನಮಗೆ ಈ ಸೆಟರ್‌ಮೆಂಟಿನಿಂದ ಏನು
ಫಾಯಿದೆ ಇದೆ? ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಒಬ್ಬ
ಬೈದಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ
ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ಪ್ರೊಕ್ಲಿಪ್ಷನ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾ
ಯಿಸಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಪ್ರೋಲೀಸಿನವರನ್ನು
ನೇಮಿಸಬೇಕು. ಈಗಲಿ ವಂತೆ ಜನರಲ್ ಪ್ರೋಲೀಸಿಗೆ
ಪ್ರೊಕ್ಲಿಪ್ಷನ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು.
ಪ್ರೋಲೀಸು ಖಾತೆಯೊಳಗೆ ಎರಡು ಭಾಗಮಾಡಿರಿ.
ಕೆಲವರಿಗೆ ಪ್ರೊಕ್ಲಿಪ್ಷನ್ ವರ್ಕ್‌ಕೊಟ್ಟು, ಬಾಕಿಯವ
ರನ್ನು ಜನರಲ್ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿ. ಪ್ರೊಕ್ಲಿಪ್ಷನ್
ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟವರಿಗೆ ಸ್ಲೀಪನ್ನು ಕೊಡಿ. ಹೀಗೆ ಮಾಡದಿ
ದರೆ ಜನರಲ್‌ಸೆಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪ್ರೋಲೀಸಿ
ನವರೂ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರೊಕ್ಲಿಪ್ಷನ್ ಕೆಲಸ
ಜನರಲ್ ಪ್ರೋಲೀಸಿಗೆ ಇದರೆ, ಅಮೆರಾರರೂ ಕೆಲವು
ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರೋಲೀಸು ಖಾತೆ
ಯಿಂದ ಬೇರೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಜನರಲ್ ಪ್ರೋಲೀಸಿನವರ
ಕೆಲಸ ಉತ್ತಮ ಆಗಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ನಾಗೂರ್ (ಬಿಜಾಪುರ).—ಅದನ್ನು
ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿಯ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರಿಗೆ
ವಹಿಸಿದರೆ ಸರಿಯಾಗುತ್ತದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಪಿ. ಸಿದ್ದಾಂತಿ.—ಆ ರೀತಿ ಕೇಳಿದರೆ,
ನಾನು ಏನೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಜನರಲ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇ
ಕೆಂದರೆ, ರೆನೊವೇಷನ್‌ನ ಬಗ್ಗೆ ಸೆಲೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದೆ.
ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ತಹಸೀಲ್ದಾರ್
ಇದ್ದರೋ ಅವರನ್ನು ತೆಗೆದು ತಹಸೀಲ್ದಾರರಾಗಿ
ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ ಮಾಡಿ
ದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡತಕ್ಕ ಪಗಾರ
ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎನಾ ಬೇರೇನೂ ಇಲ್ಲ.
ಡೆಪ್ಯುಟಿ ತಹಸೀಲ್‌ದಾರ್ ಇದರೆ, ಅವರನ್ನು ತಹಸೀ
ಲ್ದಾರ್ ಎಂದು ಕರೆದು ಸರ್ಕಾರ ರೊಕ್ಕು ಜಾಸ್ತಿ
ಕೊಡಲು ಅವಕಾಶವಾಯಿತು. ಈ ರೀತಿ ಬರ್ಹ
ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಬಿಜಾಪುರ
ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಬ್‌ಡಿವಿಜನ್ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿ,
ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಕಾನೂ ಜಾಸ್ತಿ ಬರ್ಹಾಗುತ್ತದೆ
ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಇದನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ
Person Assistant to the Collector or
Deputy Commissioner ಮತ್ತು Head
Quarters Assistant ಎಂದು ಇಬ್ಬರು ಅಧಿಕಾರಿ
ಇದ್ದಾರೆ. ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ್ ಬಾಗೇಪಾದಿ ಮತ್ತು
ಬಿಜಾಪುರ ಈ ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಸೆರೆಸಿ
ಒಂದು ಸಬ್‌ಡಿವಿಜನ್ ಮಾಡಿ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ವಹಿಸಿ
ದರೆ, ಪಗಾರದ ಬರ್ಹ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ

ನಿಟ ಸರ್ವೆ ಅಫೀಸರ್ ಎಂದು ಒಬ್ಬ ತಹಸೀಲ್ದಾರರನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್‌ಗೆ ಕೊಡಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿ ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಒಂದು ಸಬ್‌ಡಿವಿಜನ್ ಮಾಡಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಬೇಡಿಕೆ ಈ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ಏಳು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಏಕೆ ನಡೆಸುವುದಿಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿನ ಜನರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗಲ್ಲ ಈ ಮನವಿ ಯನ್ನರ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್‌ಗೆ ಬಾಗೇವಾಡಿ, ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ್ ಮತ್ತು ಬಿಡಾಪುರ ಈ ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ವಹಿಸಿದರೆ ಸಾಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಅವರಿಗೆ ನಿಬ್ಬಂದಿ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ನಿಟ ಸರ್ವೆ ಅಫೀಸರ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡಿ, ಈ ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬರು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮೀಷನರೆಂದು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದು. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮೀಷನರು, ಡಿವಿಜನ್ ಕಮೀಷನರು ಎಲ್ಲರೂ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದಾರೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಇದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಿ, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಡಾ|| ನಾಗನಗೌಡ ಸಮಿತಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಸಮಿತಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವರದಿ ಏಕೆ ಆದರೂ ಹಂಗಾಮಿಯಾದುದು. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗ ಒಂದು ಅಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ವರ್ಷಕ್ಕೆ 1,200 ರೂಪಾಯಿಗಿಂತ ಕಡಮೆ ವರಮಾನವಿರುವವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೈಸ್ಕೂಲು ವರೆಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಇಷ್ಟು ವರಮಾನವಿರುವವರು ಹಿಂದುಳಿದವರೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂಬರುವ ಸರ್ಕಾರದವರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ 900 ರೂಪಾಯಿಗಿಂತ ಕಡಮೆ ವರಮಾನವಿದ್ದರೆ ಅವರು ಹಿಂದುಳಿದವರು ಅಥವಾ backward ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾವೂ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ವರಮಾನ ಅಥವಾ ಆರ್ಥಿಕ ಮಟ್ಟದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹಿಂದುಳಿದವರು ಅಥವಾ ಮುಂದುವರಿದವರು ಎಂದು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿನ ಬರಿಯ ಜಾತಿಯ ಮೇಲೆ ಹೋಗಬಾರದು. ಶ್ರೀಮಂತರೂ ಬಡವರೂ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಲಂಗಾಯತರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಒಳ ಪಂಗಡಗಳಿವೆ. ಲಂಗಾಯತರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಶ್ರೀಮಂತರಲ್ಲ, ಬುದ್ಧಿವಂತರೂ ಅಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಜಾತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ವರಮಾನದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಹಾಗೆಯೇ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಿತಿ ಆಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆಯೇ ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಜಾತಿಯ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಧರಿಸಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಮಟ್ಟವನ್ನೇ ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಾಪ್ಪ.—ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ 900 ರೂಪಾಯಿ ವರಮಾನವೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದು ಹತ್ತುವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಸಿದ್ದಾಂತಿ.—ಈಚೆಗೆ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜೆಮ್ಮಾಣ್ ಅವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಆದಮೇಲೆ

ಮಾಡಿದ್ದು 1956ಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪಕಿಂತ ಆಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ನಾವೂ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತ.

[MR. SPEAKER in the Chair.]

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಕೆಲವರು ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಎಫ್.ಇ.ಎಸ್. ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರಿದ್ದಾರೋ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಿದ್ದಾರೋ ಎಂದು ನೋಡಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಿಯಮಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಅವರು ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಯಮಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸರಿ, ಇದು ಬಿಟ್ಟು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್, ಪಿ.ಎಸ್.ಪಿ., ಅಥವಾ ಸ್ವತಂತ್ರರಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದು ನೋಡಬಾರದು ಇದೇನೋ ಸರಿ. ಆದರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಯಾರೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ನಾನು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಕೆಲವರು ಹರಿಜನರ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ನಾವು ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದೇವೆಂದು ಅವರು ಉದ್ದೇಗದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಮಹತ್ತ್ವ ಕೊಡಬಹುದೋ ಅಷ್ಟೇ ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರ ಮಾತಿಂದೆ ನಮಗೆ ನೋವಾಯಿತೆಂದು, ಅವರು ಹೇಗೆ ಉದ್ದೇಗದಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೋ ಹಾಗೆಯೇ ನಾವೂ ಅಡಬಾರದೆಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಉದ್ದೇಗ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಥಕ್ಕರ್ ಬಾಬಾ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದು ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಹರಿಜನರು ಉದ್ದೇಗದಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾವೂ ಅಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪರಂದು ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅವರನ್ನು ತಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಅವರು ಉದ್ದೇಗದಿಂದ ಮಾತನಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ನಾವು ಅವರ ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡಬಾರದು. ಇದು ನನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಇದನ್ನು ಹೇಳಲು ನನಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ನಾನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರರು ನಮ್ಮನ್ನು ಬಯ್ಯುತ್ತಾರೆಂದು ನಾವೂ ಉದ್ದೇಗದಿಂದ ಮಾತನಾಡಬಾರದು. ನಮ್ಮ ಧರ್ಮವನ್ನು ನಾವು ನಡೆಸಬೇಕು, ಈಗ ವೇಳೆಯಾಯಿತು, ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿ, ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Half-an-hour Discussion re: Diversion of water from Yagachi Valley to Vedavathi Valley.

Sri A. R. KARISIDDAPPA (Arsikere).—Sir, since 40 or 50 years, repeated representations have been made to Government by the people of Arsikere and also by the people of other taluks to divert the water from Yagachi Valley to Vedavathi Valley in order to facilitate irrigation in those taluks. To